

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”
CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE GEOGRAFIE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE GEOGRAFIE

**TURISMUL RURAL
ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ
ÎN COMPARTIMENTUL DEPRESIONAR
SFÂNTU GHEORGHE**

Rezumatul tezei de doctorat

Conducător de doctorat:
Prof. Univ. Dr. NICOLAE CIANGĂ

Doctorand:
IMRE (RÁDULY) LENKE

2018

Cuprins¹

INTRODUCERE	13
1. Aspecte de natură epistemologică.....	13
2. Stadiul cunoașterii. Prezentarea succintă a bibliografiei de specialitate abordate în ramurile geografiei și în domeniul turismului rural care sunt în tangență cu spațiul studiat	15
3. Formularea ipotezelor cercetării	21
4. Importanța și obiectivele cercetării	22
5. Aspecte metodologice privind cercetarea științifică	24
Capitolul I.	
1. Evoluția, cadrul juridic și strategiile de mediu în turismul rural din România	26
1.1. Evoluția și dezvoltarea turismului rural la nivel național și în compartimentul depresionar studiat	26
1.2. Cadru juridic național în evoluția turismului rural.....	30
1.3. Legislația europeană în domeniul turismului: corelație și integrare	37
1.4. Strategiile și politicile de mediu în turismul rural românesc	44
Capitolul II.	
2. Încadrare și extensiunea spațiului geografic studiat.....	47
2.1. Argumente geografice.....	53
2.2. Argumente administrative.....	56
2.3. Argumente de natură funcțională.....	57
Capitolul III.	
3. Componentele naturale și resursele turistice – antropice, premisă în dezvoltarea turismului rural.....	59
3.1. Potențialul turistic al componentelor naturale.....	60
3.1.1. Reflecția substratului în peisaj și resurse	60
3.1.2. Potențialul peisagistic al reliefului	61
3.1.3. Potențialul turistic climatic, ca element de favorabilitate și de restricție în dezvoltarea turismului rural	66
3.1.4. Potențialul turistic hidrografic.....	69
3.1.5. Potențialul turistic biogeografic	74
3.1.6. Ariile naturale protejate și rolul lor în dezvoltarea turismului rural	79
3.2. Patrimoniul turistic antropoc și activitățile umane tradiționale	90
3.2.1. Edificiile cu valențe turistice.....	93
3.2.2. Manifestările cultural-artistice, târgurile și expozițiile	108
3.2.3. Civilizație și cultură tradițională rurală.....	113
3.2.4. Ocupațiile secundare tradiționale.....	121
Capitolul IV.	
4. Infrastructura cu caracter turistic și general	124
4.1. Structura de cazare și alimentație publică.....	128
4.2. Căile și mijloacele de transport.....	156
4.3. Infrastructura curativă și de agrement.....	157
Capitolul V.	
5. Circulația turistică și rolul său în valorificarea potențialului și infrastructurii turistice, premisă în dezvoltarea socio-economică și administrativă a spațiului rural.....	161
5.1. Aspecte generale	161

¹ Numărul paginilor corespunde celor din textul tezei de doctorat.

5.1.1. Modele de fluxuri turistice.....	162
5.2. Evoluția circulației turistice în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe.....	164
5.3. Aspecte cantitative și calitative.....	168
5.3.1. Principalii indicatori pentru determinarea fluxului turistic.....	181
5.4. Tipuri și forme de turism rural.....	189
Capitolul VI.	
6. Inovația și cercetarea empirică a turismului rural din compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe.....	203
6.1. Inovația.....	204
6.1.1. Importanța inovației.....	204
6.1.2 Dinamica inovației în turismul rural.....	206
6.1.3. Potențialul turistic inovator.....	208
6.1.4. Caracteristicile inovațiilor de succes în turismul rural.....	209
6.2. Cercetarea empirică.....	210
6.2.1 Modelul de cercetare.....	211
6.3.1. Analiza Chestionarul tip. 1, adresată proprietarilor de unități de cazare turistică ..	214
6.3.2 Analiza Chestionarului tip. 2, adresată primarilor.....	236
Capitolul VII.	
7. Turismul rural în contextul dezvoltării durabile. Studiu de caz: Modelul turistic sat Bicfalău.....	248
7.1. Motivațiile opțiunii pentru studiu de caz.....	252
7.2. Principalele caracteristici ale potențialului turistic existent al satului Bicfalău.....	254
7.2.1. Prezentarea generală a localității Bicfalău.....	254
7.2.2. Conacele și casele tradiționale țărănești.....	261
7.2.3. Obiectivele stradale caracteristice ca elemente atractive turistice.....	268
7.2.4. Cetatea Melcului.....	269
7.3. Acte administrative și proiecte de dezvoltare infrastructural – cultural ale administrației locale în susținerea dezvoltării sustenabile a localității Bicfalău.....	271
7.4. Evenimente culturale, expoziții și târguri populare.....	275
7.5. Prezentarea structurilor de cazare turistică și activitățile economice ale acestora.....	278
7.5.1. Analiza structurilor de cazare turistică.....	279
7.5.2. Motivațiile proprietarilor unităților de cazare.....	284
7.5.3. Atitudinea proprietarilor unităților de cazare.....	285
7.5.4. Angajamentul proprietarilor unităților de cazare.....	285
7.5.5. Analiza chestionarului tip 3, adresată turiștilor.....	286
7.6. Analiza SWOT a dezvoltării durabile a satului Bicfalău din prisma turismului rural.....	302
7.7. Relațiile dintre investițiile de tip inovare și serviciile structurilor de cazare turistice.....	306
Concluzii.....	309
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	317
ANEXE.....	332 - 362

Cuvinte cheie: turism rural, dezvoltarea durabilă, potențialul turistic, patrimoniul turistic antropoc, circulația turistică, inovație, categoriile inovației.

INTRODUCERE

1. Aspecte de natură epistemologică

Turismul rural este un fenomen, care prin apariția spontană a avut o creștere spectaculoasă, devenind o știință complexă și dinamică cu o funcție economică remarcabilă, având la bază mediul rural și resursele turistice rurale. În prezent reprezintă poate speranța de dezvoltare economică și socială durabilă a unui spațiu rural. „*Apariția de noi forme de turism este un proces ce se înscrie firesc în marile transformări de natură social-economică și se concretizează prin individualizarea turismului rural*” (Ciangă, 1998:33).

Pornind de la ideea că turismul, în cazul nostru turismul rural, dezvoltă creșterea economică precum și efectele benefice pe care le are asupra societății, scopul urmărit în lucrarea intitulată „*Turismul rural și dezvoltarea durabilă în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe*”, este de a studia cum a evaluat din acest punct de vedere compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe, care sunt resursele turistice și dacă procesul de dezvoltare economică poate să fie îmbunătățit cu ajutorul inovației, premiză în dezvoltarea durabilă.

2. Stadiul cunoașterii. Prezentarea succintă a bibliografiei de specialitate abordate în ramurile geografiei și în domeniul turismului rural care sunt în tangență cu spațiul studiat

Analiza fenomenului turistic rural în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe, necesită în primul rând o atență scanare științifică a tuturor materialelor științifice și turistice existente și abordate în domeniul turismului rural. În acest sens a fost necesară o studiere cu mare atenție a unei documentații vaste bibliografice (cărți și volume universitare, materiale cartografice, articole și studii, pliante și broșuri turistice etc.).

3. Formularea ipotezelor cercetării

După alegerea zonei de studiu împreună cu obiectivele propuse, s-au formulat și ipotezele care vin în completarea cercetării.

I. *Pentru o valorificare cât mai eficientă a resurselor turistice existente este nevoie de inventarierea acestora. Astfel, în cunoștință de cauză există dezvoltare durabilă.*

La nivelul național există foarte multe resurse naturale și antropice cu un potențial turistic ridicat, „*România se dovedește a fi o țară cu vocație turistică de notorietate*” (Cocean, 2010:7), însă numai o mică parte a acestora este cunoscută și promovată corespunzător. Astfel, unul din principalele obiective ale acestei teze, este inventarierea resurselor turistice existente în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe și găsirea modalităților de a le pune în valoare.

II. *Turismul rural determină o dezvoltare economică și socială durabilă în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe.*

Turismul rural este considerat o activitate economică capabilă dezvoltării durabile. Însă depinde de o serie de factori geografici, economici, politici etc., de resursele turistice naturale și antropice, de infrastructură turistică și generală, de legislația și politica în domeniul turismului ș.a. care influențează activitatea turistică în mediul rural. Din aceste baze de date în urma diferitelor metode de cercetare, vor rezulta acele informații care ne vor sprijini în luarea unor decizii corecte în ceea ce privește dezvoltarea economică, socială, precum și perspectivele de viitor.

III. *Dezvoltarea durabilă a turismului rural este de neconceput fără metode de inovare.*

În toate ramurile economiei, tot mai mult se folosește noțiunea de inovație și metode de inovare, fapt ce se poate constata și în cadrul turismului¹, dar din păcate mai puțin în cadrul turismului rural. Considerăm că este timpul pentru inovare prin introducerea de noi servicii turistice mai diversificate și mai interesante pentru o dezvoltare mai durabilă în domeniul turismului rural.

IV. *Sustenabilitatea turismului rural este într-o strânsă conexiune cu mediul înconjurător.* Ca orice activitate economică și turismul, în cazul nostru turismul rural, pune amprenta asupra mediului înconjurător, influențând atât mediul natural cât și mediul social. Activitățile turismului rural și elementele mediului înconjurător se influențează reciproc. *”Turismul aparține grupei celor mai ecologice activități antropice”* (Cocean, Dezsi, 2009:262). Cu aceste idei pozitive pornim la drum pentru a analiza legătura dintre turismul rural – mediul înconjurător din compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe.

4. Aspecte metodologice privind cercetarea științifică

Baza metodologică a unei lucrări este dată de combinația armonioasă a informațiilor teoretice și practice.

Având în vedere complexitatea studiului, precum și îndeplinirea obiectivelor propuse în cadrul acestei lucrări, au fost utilizate atât metode cantitative (analiza statistică), cât și metode calitative (studiul de caz, observația).

O importanță majoră în cadrul lucrării are studiul de caz, care, *”este prin excelență o metodă calitativă”*. (Iluț, 1997:105). Studiul de caz realizat la nivelul satului turistic Bicfalău, aparținând comunei Ozun, a vizat situația reală privind inovarea în turismul rural, unde există o dezvoltare semnificativă, care se datorează în primul rând accesării unor fonduri europene în cadrul diferitelor programe de dezvoltare regională, pregătirea profesională, web-siteuri proprii, precum și existența a două asociații de profil turistic.

Capitolul I.

1. Evoluția, cadrul juridic și strategiile de mediu în turismul rural din România

În România, înainte de anul 1990, nu s-au desfășurat activități economice semnificative în domeniul turismului rural.

Începând cu anul 1990 și în România au apărut primele activități turistice reale și legale în mediul rural.

Fără să intrăm în istoricul reglementărilor juridice în domeniul turismului rural din România înainte de anul 1990, trebuie remarcat că, după schimbarea economiei centralizată în economia de piață, prima reglementare care avea tangență cu turismul rural a fost Hotărârea nr.438/1990, privind înființarea și organizarea Comisiei zonei montane din România².

Principalele norme juridice în vigoare, cu modificările ulterioare în domeniul turismului sunt prezentate în Anexa nr. 1.

Programul LEADER este un instrument important pentru dezvoltarea spațiului rural din România, reduce dezechilibrele economice și sociale dintre mediul urban și rural.

---

¹ În special în cadrul turismului de sănătate prin modernizarea unităților de cură și tratament cu aparate medicale corespunzătoare, ori în cadrul turismului de aventură, unde putem constata amenajarea unor trasee dificile, folosind inovații din domeniul construcțiilor (de exemplu drum tematic aerian la nivelul arborilor înalți dintr-o pădure seculară din Munții Baraoltului).

² În conformitate cu art.1 din actul normativ prezentat, Comisia este organul consultativ al Guvernului, în componența Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

LEADER contribuie la diversificarea activităților economice non-agricole și încurajarea micilor întreprinzători din spațiul LEADER, încurajează proiectele inovative ce sunt în acord cu tipurile de activități eligibile pentru sprijin prin PNDR 2014-2020 și cu obiectivele de dezvoltare locală ale comunității.

Dintre cele trei GAL –uri prezente în județul Covasna, Grupul de Acțiune Locală Progressio și Grupul de Acțiune Locală Alutus cuprinde UAT –urile și ONG –urile situate în aria Compartimentului Depresionar Sfântu Gheorghe. În cadrul Asociației GAL Progressio³ întâlnim comunele: Chichiș, Dobârlău, Ilieni și Ozun, iar celelalte comune, respectiv Arcuș, Bodoc, Ghidfalău, Malnaș, Micfalău și Valea Crișului sunt situate în Asociația GAL Alutus Regio⁴.

În anul 2008, în România s-a adoptat „Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă⁵” cu termen scurt (Orizont 2013), mediu (Orizont 2020) și lung (Orizont 2030).

Capitolul II.

2. Încadrarea și extensiunea spațiului geografic studiat

În vederea delimitării și încadrării cât mai corectă a Compartimentului depresionar Sfântu Gheorghe în cadrul Depresiunii Brașovului, este necesară o studiere aprofundată a tuturor delimitărilor existente la nivelul literaturii geografice, precum și o analiză geomorfologică a reliefului raportat la văile majore ale principalelor rețele de râuri, răspândirea așezărilor umane și limitele administrative ale comunelor și județelor.

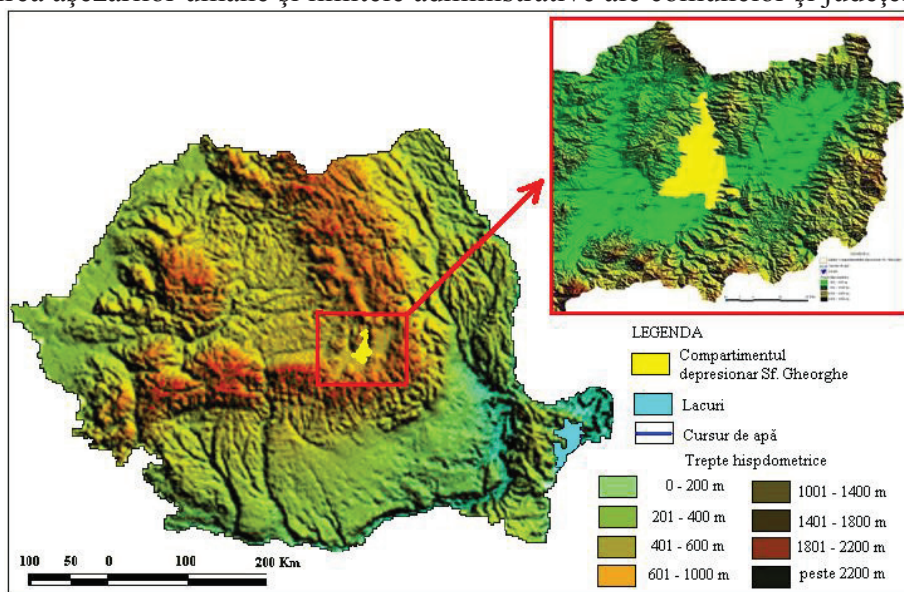

Figura nr.5. Așezarea geografică a Compartimentului Depresionar Sfântu Gheorghe în cadrul Depresiunii Brașovului și în cadrul României

Trebuie remarcat, că între geografi, numai divizarea sectorului geografic central al Depresiunii Brașovului, situat între cele două „porți”, respectiv poarta Sânpetru (în vest) și

³ Pe lângă comunele menționate în GAL Progressio mai avem ca parteneri următoarele comune: Barcani, Boroșneu Mare, Brateș, Comandău, Dalnic, Reci, Sita Buzăului, Valea Mare, Zagon și orașul Covasna.

⁴ Pe lângă comunele menționate în GAL Alutus Regio mai avem ca parteneri următoarele comune: Aita Mare, Bățani, Belin, Bixad, Brăduț, Vârghiș și orașul Baraolt.

⁵ <http://www.mmediu.ro/beta/domenii/dezvoltare-durabila/strategia-nationala-a-romaniei-2013-2020-2030/>, accesat la data de 18.06.2017.

poarta de la Reci (în est) reprezintă fondul unei discuții științifice, în ceea ce privește subdivizarea (compartimentarea) geografică, respectiv denumirea acestora.

Compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe, împreună cu compartimentul depresionar Prejmer⁶, formează Depresiunea Șesul Frumos (Tufescu, 1974:79) care se încadrează între depresiunea Târgu Secuiesc în est și Depresiunea Bârsei în vest, aparține de marea unitate geomorfologică al Depresiunii Brașovului⁷ (Iancu, 1975), alcătuind cea mai extinsă arie depresionară intracarpatică (Pop, 2006:91) din România, de aproximativ 1800 kmp (Figura nr.6).

Putem simplifica compartimentarea acestui sector în două mari compartimente, respectiv:

- Compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe, situat în cea mai mare parte în județul Covasna, cuprinde câmpia Câmpul Frumos, lunca Oltului și a Râului Negru din perimetrul studiat;
- Compartimentul depresionar Prejmer – Săcele, cuprinzând șesul Călnicului și piemontul Săcele din unitatea teritorială administrativă a județului Brașov.

Între cele două compartimente există un hotar natural bine determinat, respectiv tronsoane ale cursurilor de râuri curgătoare Teliu, Tărlung, Râul Negru și Olt.

Capitolul III.

3. Componentele naturale și resursele turistice – antropice, premisă în dezvoltarea turismului rural

3.1. Potențialul turistic al componentelor naturale

Analiza originii compartimentului depresionar Sfântu Gheorghe, situat în curbura internă a Carpaților, este posibilă numai prin aspectul întregii depresiunii a Brașovului, întrucât formează o unitate geologică complexă de origine tectonică (Ielenicz, Pătru, 2005:212).

Relieful compartimentului depresionar studiat este rezultatul acțiunilor de adâncire treptată a cursurilor de apă (Olt, Râul Negru), în special de către râul Olt, fapt care a format un relief de terasă, situat între Munții Baraolt și Munții Bodoc, începând de la satul Micfalău și până aproape de municipiul Sfântu Gheorghe pe ambele părți ale râului.

Contactul compartimentului depresionar Sfântu Gheorghe cu zona montană se realizează destul de tranșant, marcat de un aliniament bine conturat cu multe așezări rurale.

Datorită poziționării geografice a Depresiunii Brașovului, implicit și Compartimentul Depresionar Sfântu Gheorghe în cadrul Carpaților de curbură internă, înconjurată de o ramă montană, precum și prezența interferenței influențelor maselor de aer estice cu cele vestice, avem prezența unei topoclimate cu nuanțe de excese termice (Pop, 2006:93)

Indicele de confort termic ”are la bază o corelație între temperatura aerului, umezeală și vânt” (Ciangă, 1998:49).

---

⁶ ***, (1982), Enciclopedia Geografică a României, Editura Științifică și Enciclopedică, București, pagina 402.

⁷ Depresiunea Brașovului, are aspectul unei câmpii (denumită de Vintilă Mihăilescu “Șesul intercalat al Brașovului”, 1969). Are o formă alungită și este considerată ca o arie depresionară intracarpatică de origine tectono-erozivă, în care se succed piemonturile și glacisurile ce se dezvoltă sub munte, câmpurile largi și șesuri aluviale. Are o configurație lobată care se extinde pe văi până în munte, formând numeroase golfuri.

Condițiile climatice existente care pot să genereze stări de confort climatic cu indici de stres bioclimatic, care conțin corelații de elemente ale climei (temperatură, umezeală a aerului, presiune atmosferică, vânt) în raport cu organismul uman, afectează într-o măsură mică pe cei prezenți (locuitori permanenți sau temporari / turiști) în compartimentul depresionar studiat, datorită calmului atmosferic relativ redus.

Evoluția compartimentului depresionar Sfântu Gheorghe este și rezultatul activității rețelei hidrografice, aici fiind și o importantă zonă de convergență hidrografică (Ujvári, 1972:398; Pop, 2006:93).

Prezența apelor minerale, precum și a emanațiilor de bioxid de carbon (mofete⁸) sunt deosebit de importante pentru activitatea turistică, întrucât aceste surse hidrominerale pot fi folosite atât pentru cură internă, cât și pentru tratamente externe.

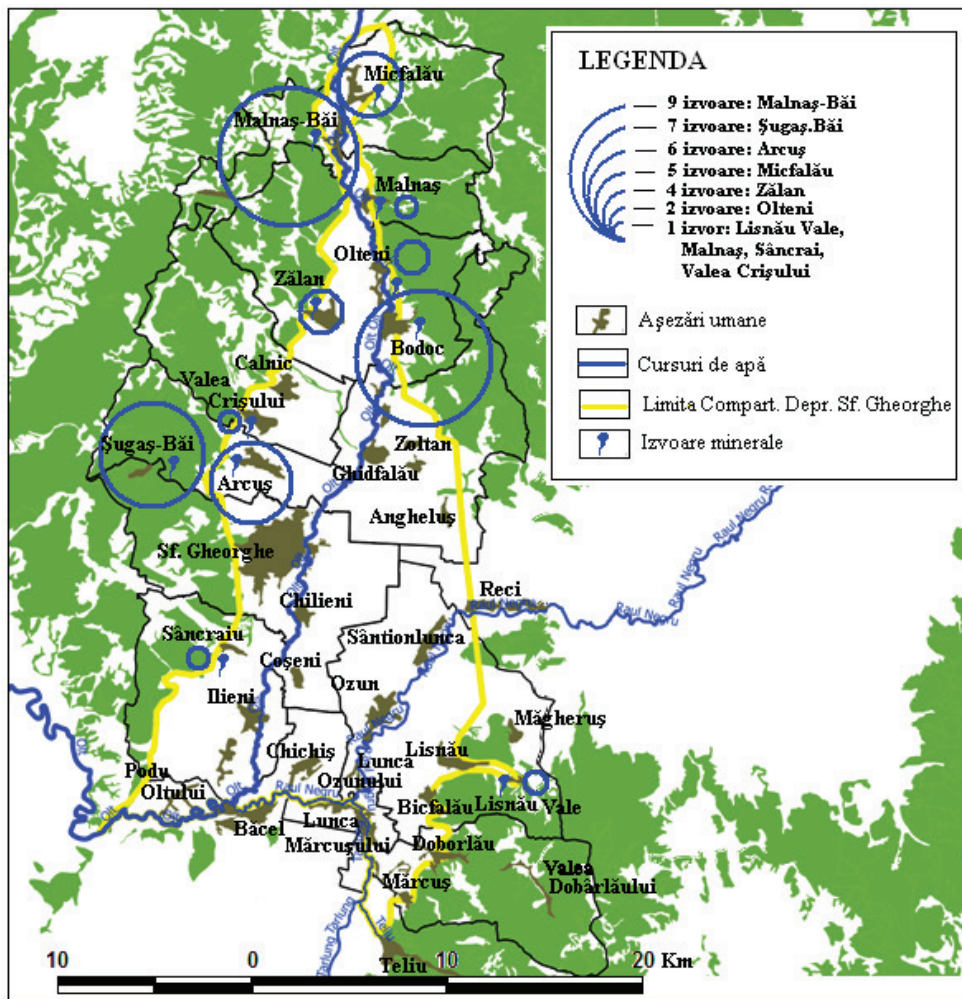

Figura nr.14. Repartiția izvoarelor minerale în Compartimentul depresionar Sf. Gheorghe

Peisajul natural al Compartimentului depresionar studiat reprezintă un potențial turistic foarte valoros, atât prin vegetația forestieră, cât și prin fauna bogată din masivele montane din jur.

Dintre ariile naturale protejate, situate pe teritoriul compartimentului studiat scoatem în evidență, în primul rând, situl Natura 2009 ROSCI0111 „Mestecănișul de la

⁸ Mofetele sunt emanații gazoase naturale de bioxid de carbon, folosite în cura externă, în bolile cardiovasculare.

Reci și Rezervație naturală de importanță națională VII.9 Mestecănișul Reci - Bălțile de la Ozun – Sântionlunca”, întrucât această arie protejată se află cel mai mult în centrul interacțiunilor umane din acest spațiu geografic.

Condițiile naturale specifice ale rezervațiilor naturale prezentate, constituie un cadru natural favorabil pentru dezvoltarea turismului ecologic pe aceste meleaguri protejate.

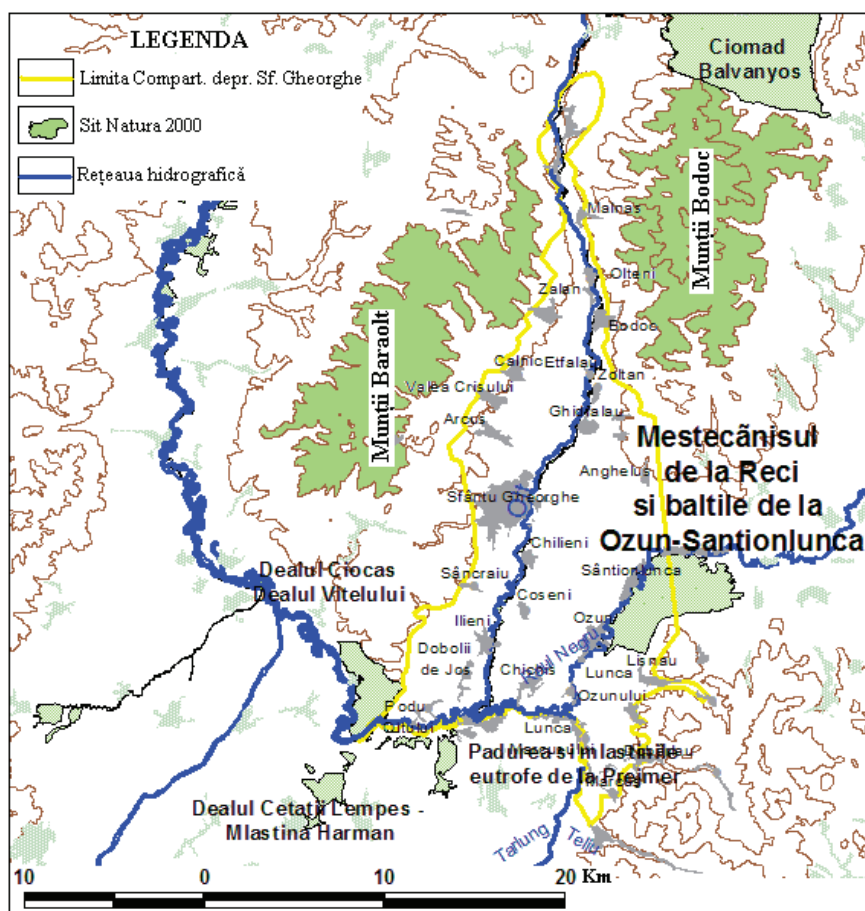

Figura nr.22. Arii naturale protejate
(Sursa: Raduly Lenke, prelucrare în ArcGis și QGIS, 2017.)

3.2. Patrimoniul turistic antropoc și activitățile umane tradiționale

Obiectivele turistice de natură antropocă din compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe pot fi grupate în mai multe categorii de importanță majoră, astfel avem:

- edificiile (istorice, religioase, culturale și sportive) cu un potențial turistic ridicat, datorită unor elemente importante ale construcțiilor (vechimea, unicitatea, ineditul, dimensiunea, funcția);
- monumentele, statuile și plăcile comemorative, care reprezintă un interes turistic din necesitatea cunoașterii unor evenimente istorice și personalități ale locului;

⁹ Natura 2000 este o rețea europeană de zone naturale protejate creată în anul 1992, din necesitatea de a proteja natura și de a menține pe termen lung resursele naturale necesare dezvoltării socio-economice (<http://www.anpm.ro>).

- manifestările culturale și artistice în cadrul zilelor satelor (se organizează anual în reședințele de comună), în cadrul fărșangului¹⁰ ș.a;
- târgurile tradiționale, organizate în fiecare an (la Ozun, Iieni, Olteni) de cinci ori, după o regulă foarte străveche, conform căreia în zilele de miercuri ale zilelor de onomastică¹¹ Iosif, Orban, Ana, Rózsa și Miklós (Nicolae) sau dacă aceste zile onomastice nu cad miercurea atunci, prima zi de miercuri după ziua onomastică se ține târgul tradițional, unde crescătorii de animale își pot vinde animalele, iar meșteșugarii la fel au posibilitatea de a-și comercializa produsele;
- resursele turistice de natură etnografică¹²;
- meșteșugurile țărănești¹³, ca exploatarea și prelucrarea lemnului (Valea Dobârlăului, Lisnău), fierăritul (Bicfalău, Valea Crișului, Micfalău, Zălan), cojocăritul (Mărcuș), olăritul (Valea Crișului), turtari (Lisnău);
- ocupații secundare, ca de exemplu culesul din natură a fructelor de pădure, a ciupercilor, a plantelor medicinale etc. sunt foarte îndrăgite, datorită apropierii fondului forestier de așezările rurale din compartimentul depresionar studiat.

Tot în cadrul edificiilor istorice și de mare valoare încadrăm și conacele, situate în mai multe localități rurale din compartimentul depresionar studiat.

Figura nr.24. Răspândirea conacelor și a castelelor în cadrul Compartimentului depresionar Sfântu Gheorghe

¹⁰ De obicei fărșangul este organizat de către asociațiile culturale (Asociația Bik-Makk din Bicfalău), pompierilor voluntari (Ozun, Chichiș, Valea Crișului), Primărie (Micfalău) sau de către localnici (Bodoc, Iieni).

¹¹ Târgurile tradiționale într-un an sunt începute în luna mai cu târgul lui Iosif, unde de obicei locuitorii satelor din zonă pot să achiziționeze plantele – răsaduri, iar anul se încheie cu târgul tradițional Nicolae din luna decembrie, când populația rurală procură purcelul pentru Crăciunul de anul viitor.

¹² Această grupă conține o serie de activități tradiționale (țesutul, arta încondeierii ouălor, jocurile și dansurile populare etc), arhitectura și arta populară, Portul și cântecele populare, produse populare ș.a.

¹³ Informațiile legate de existența unor activități de meșteșuguri și meșteri populari, au fost obținute prin Chestionarul nr.2 utilizat, destinat Primarilor comunelor din compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe.

Capitolul IV.

4. Infrastructura cu caracter turistic și general

Orice activitate turistică dintr-o regiune geografică este un mare consumator de structuri de cazare de diferite tipuri.

În urma măsurătorilor efectuate pe teren s-au identificat următoarele structuri de cazare în compartimentul depresionar studiat.

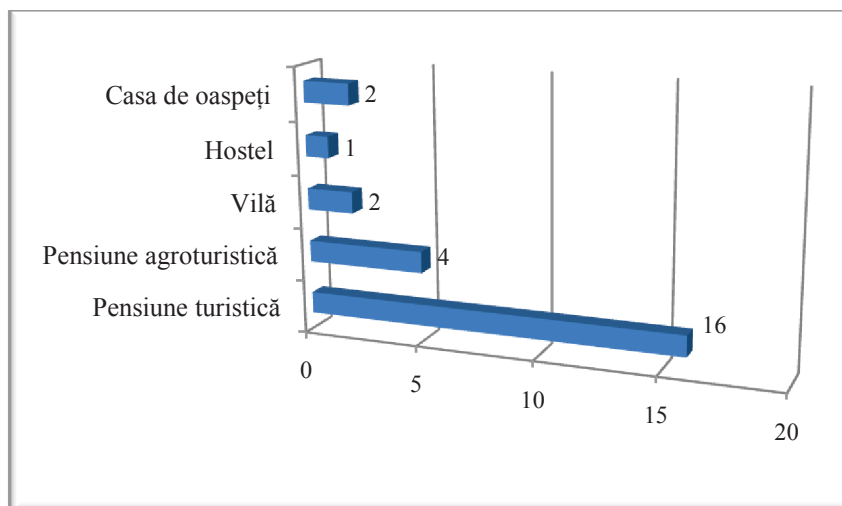

Figura nr.25. Tipul unității de cazare pe anul 2015

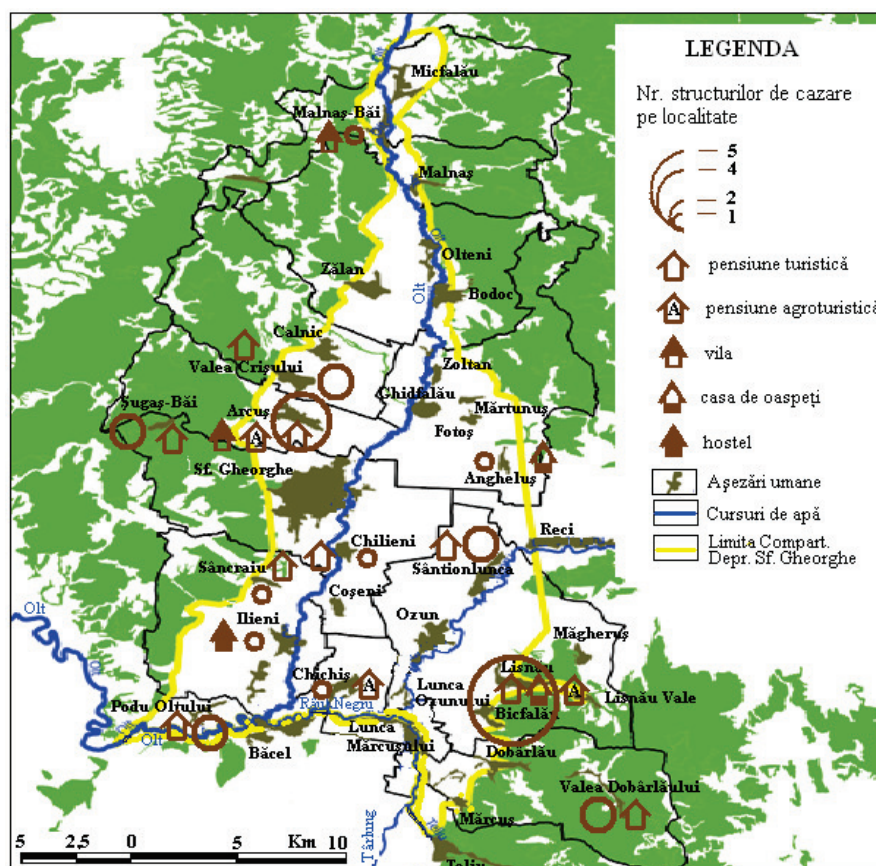

Figura nr.26. Unitățile de cazare din Compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe, anul 2015.

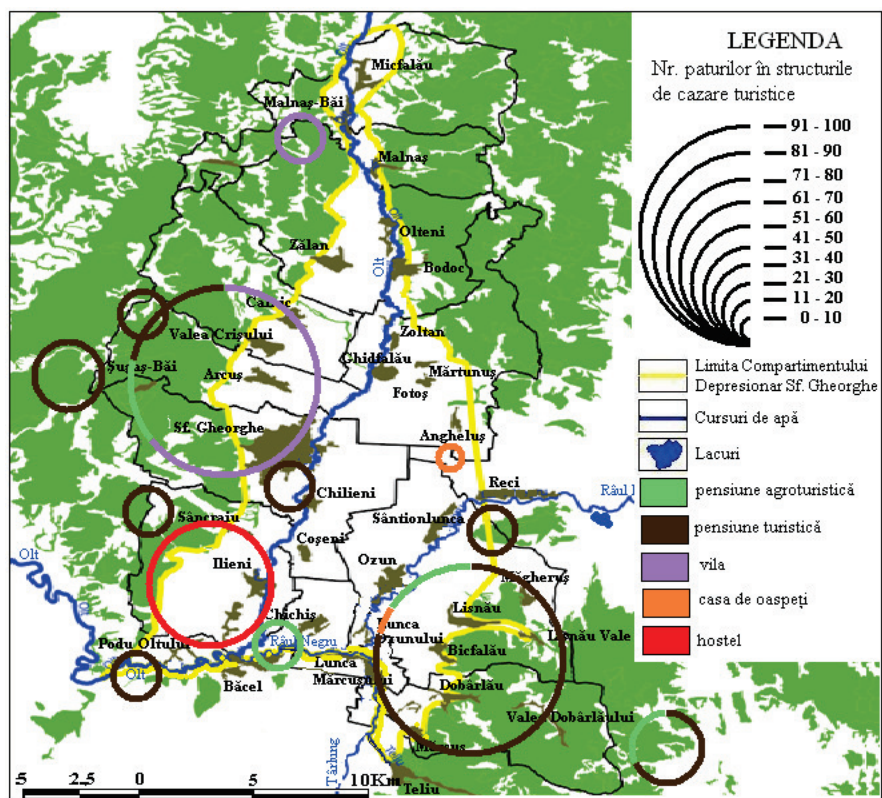

Figura nr.27. Mărimea și structura capacităților de cazare la nivelul localităților, 2015.

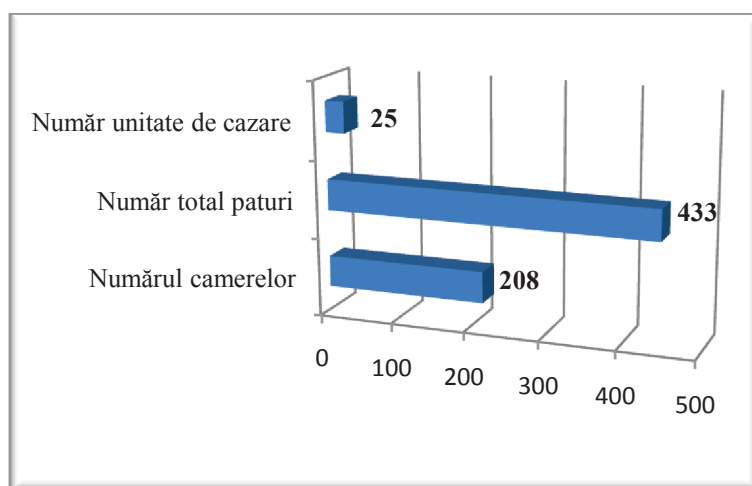

Figura nr.28. Capacitatea structurilor de cazare pe anul 2015

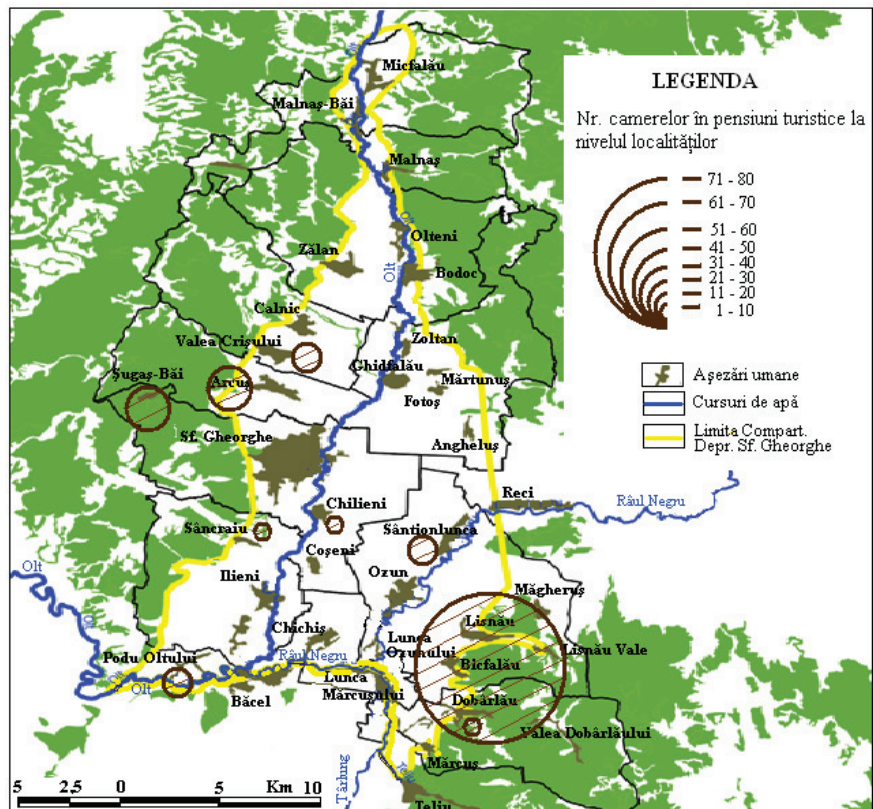

Figura nr.31. Repartiția camerelor pensiunilor turistice din Compartimentul depresionar Sf. Gheorghe, anul 2015.

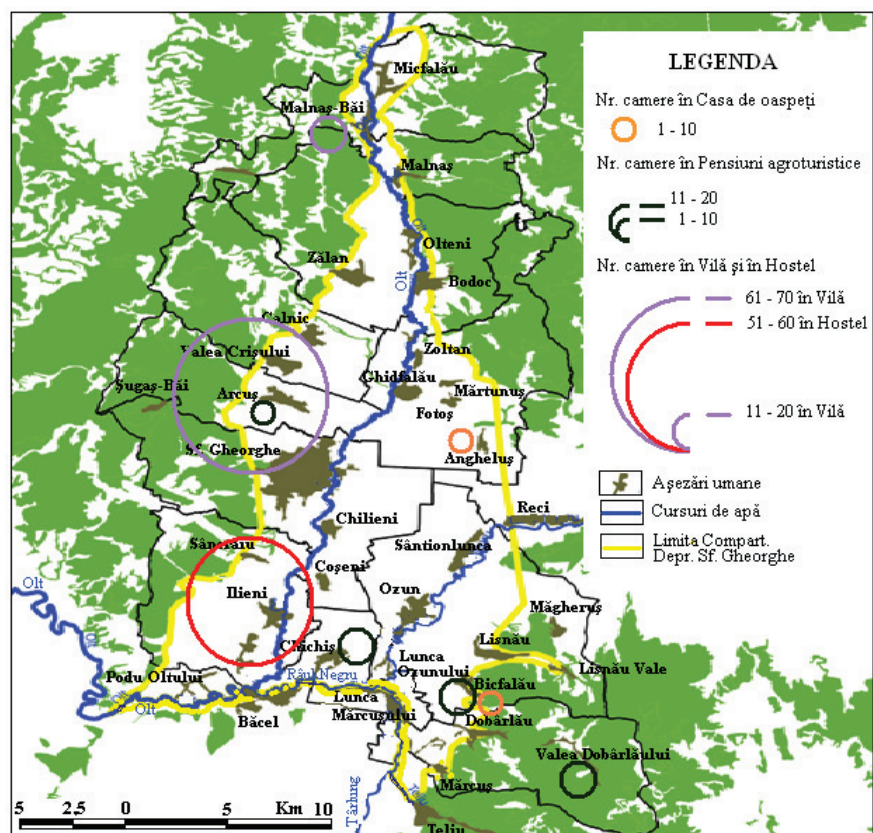

Figura nr.32. Repartiția camerelor Pensiunilor agroturistice, Casa de oaspeți, Vile și Hosteluri din Compartimentul depresionar Sf. Gheorghe, anul 2015.

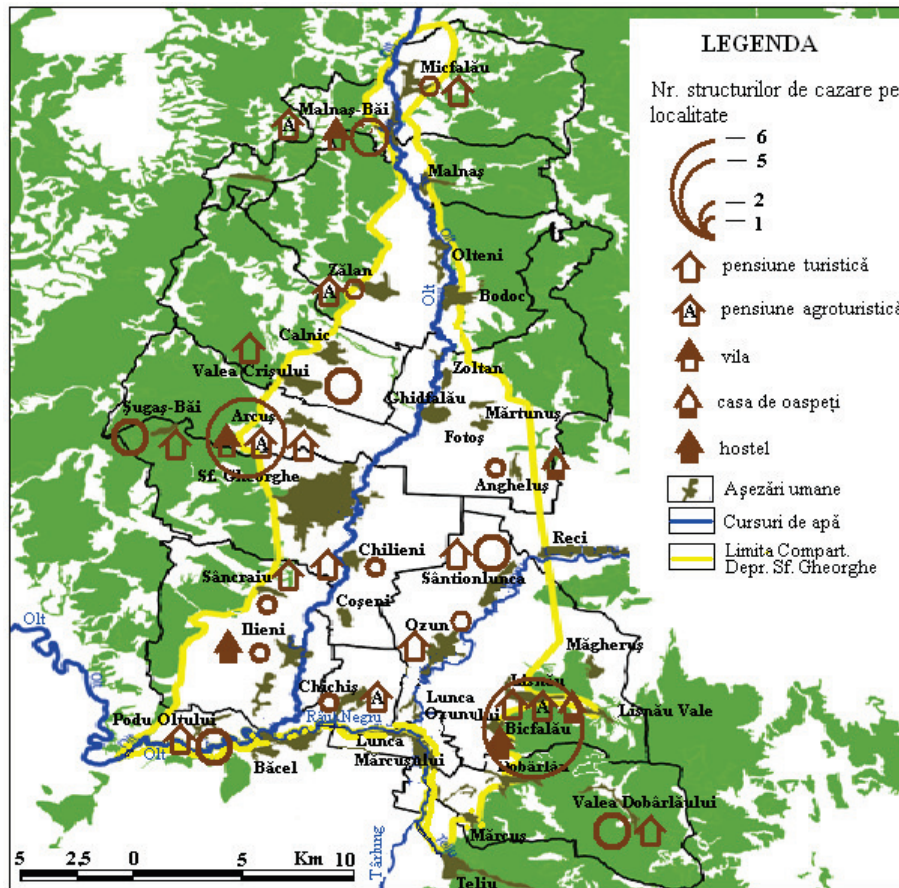

Figura nr.33. Unitățile de cazare în Compartimentul depresionar Sf. Gheorghe, anul 2016.

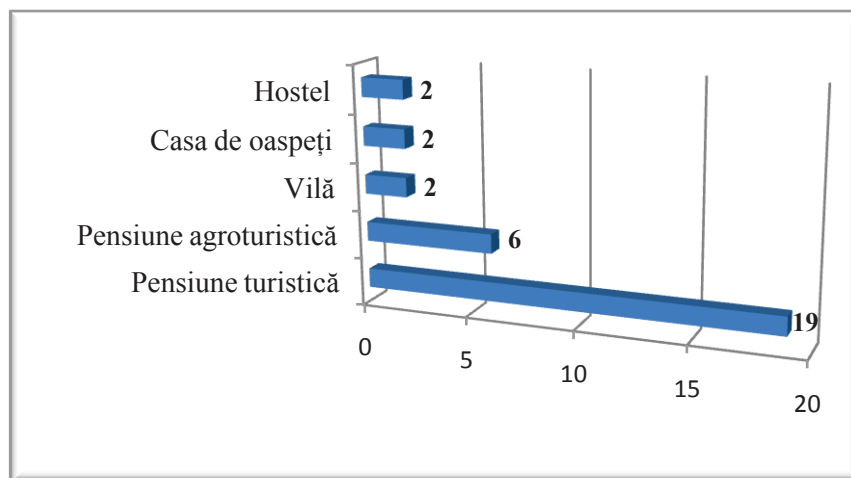

Figura nr.34. Tipul unității de cazare pe anul 2016

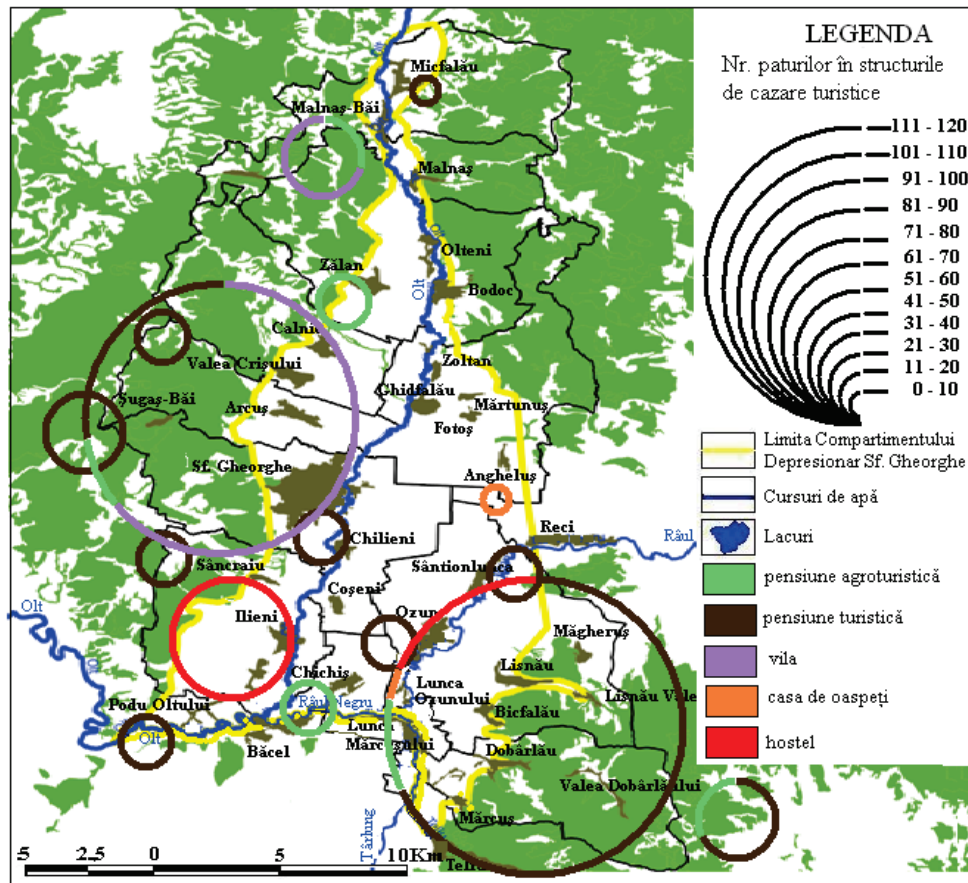

Figura nr.35. Mărimea și structura capacităților de cazare la nivel de localități, 2016.

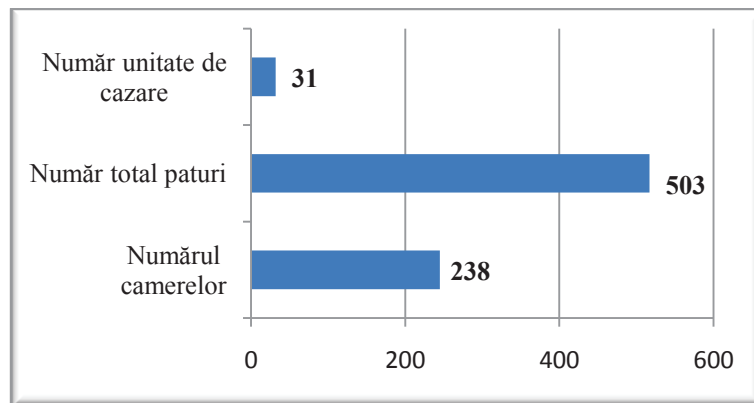

Figura nr.36. Capacitatea structurilor de primire turistică pe anul 2016.

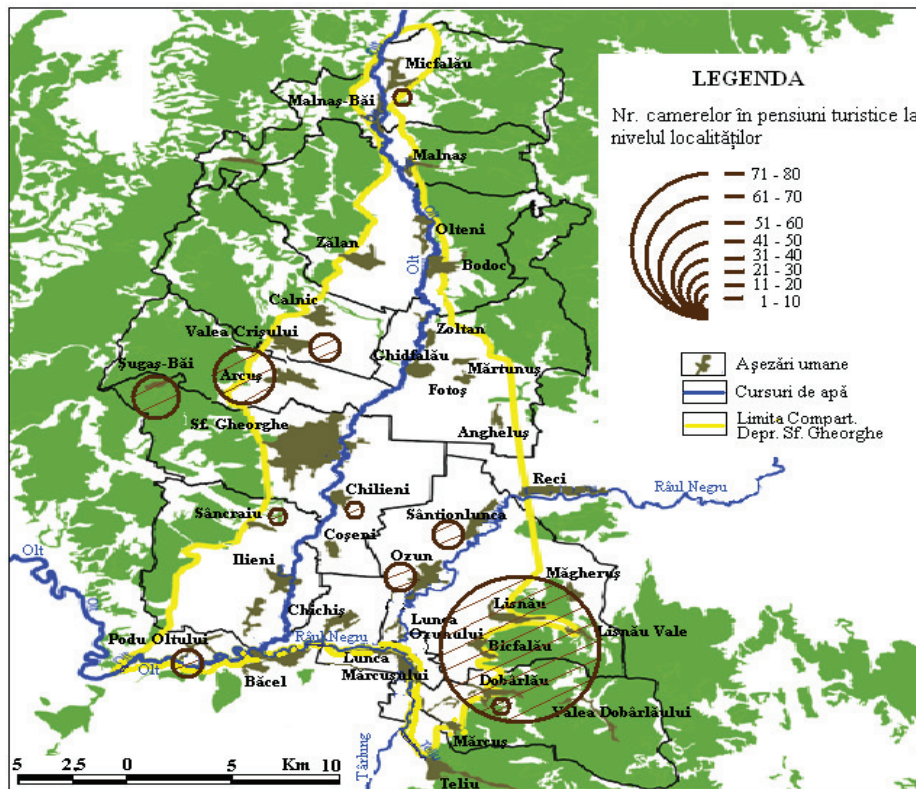

Figura nr.39. Repartiția camerelor pensiunilor turistice din Compartimentul depresionar Sf. Gheorghe, anul 2016.

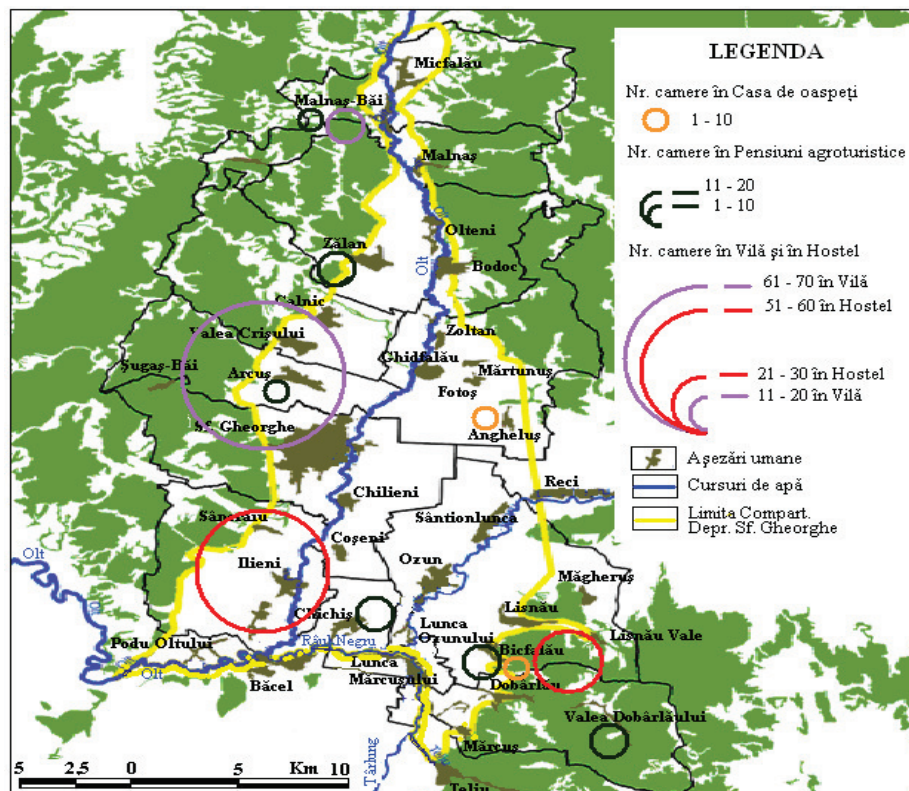

Figura nr.40. Repartiția camerelor Pensiunilor agroturistice, Casa de oaspeți, Vile și Hosteluri din Compartimentul depresionar Sf. Gheorghe, anul 2016.

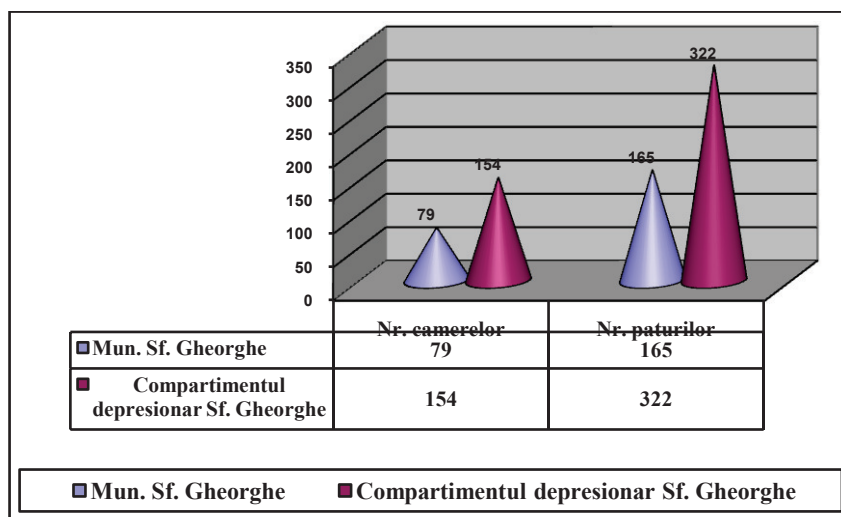

Figura nr.41. Raportul camerelor și al locurilor existente în Municipiul Sf. Gheorghe și Compartimentul depresionar Sf. Gheorghe la nivelul pensiunilor turistice în anul 2016.

Capitolul V.

5. Circulația turistică și rolul său în valorificarea potențialului și infrastructurii turistice, premisă în dezvoltarea socio-economică și administrativă a spațiului rural

În vederea realizării unui studiu, privind circulația turistică în perioada 2015 - 2016, au fost folosite mai multe metode de colectare a informațiilor legate de fluxul turistic în așezările rurale din compartimentul depresionar studiat.

Prezentarea numărului turiștilor sosiți și cazați în structurile de primire turistice din compartimentul depresionar studiat, precum numărul înnoptărilor și proveniența lor sunt prelucrate din datele furnizate de către proprietarii / administratorii unităților de cazare.

Tabel nr.17. Circulația turistică în structurile de cazare existente în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe¹⁴, anul 2015.

Localitatea	Denumire unitate de cazare	Total sosiri	din care:		Total nr. înnoptări	din care:	
			turiști români	turiști străini		turiști români	turiști străini
Arcuș	Casa Szakács	129	86	43	370	276	94
	Centrul de Educație al Adulților	1921	1401	520	5763	2802	2961
	Pensiunea Ezüstfenyő	-	-	-	-	-	-

¹⁴ Cu excepția structurilor de cazare despre care nu s-au putut obține date concrete, respectiv: Pensiunea turistică Ezüstfenyő și Pensiunea turistică Margó din localitatea Arcuș, Pensiunea turistică Csilla din Valea Crișului, Pensiunea turistică cu Struți și Pensiunea turistică Insula verde din Podu Oltului, Pensiunea Phoenix din Șugaș-Băi.

	Pensiunea Margó	-	-	-	-	-	-
Chichiș	Pensiunea Lipicai	246	210	36	984	912	72
Valea Dobârlăului	Pensiunea Cerbul Dobârlău	208	198	10	554	526	28
	Pensiunea Perla Bârsei	112	104	8	237	219	18
Angheluș	Casa comunitară a Parohiei reformatate	121	48	73	139	48	91
Iieni	Centru de conferințe pentru tineretul creștin a Parohiei reformatate	1109	612	497	4060	2448	1612
Sâncraiu	Pensiunea Kiss	547	511	36	1094	1022	72
Sântion-lunca	Pensiunea Magdolna	242	218	24	269	218	51
	Pensiunea Pakucs	201	198	3	301	198	103
Bicfalău	Pensiunea Mókus	239	175	64	725	534	191
	Pensiunea Téglás	472	361	111	1428	1042	386
	Casa comunitară a Parohiei reformatate	11	-	11	77	-	77
	Pensiunea Zölddiófa	122	81	41	369	249	120
	Casa Husar	106	87	19	346	300	46
Malnaș Băi	Vila Anna	65	56	9	132	105	27
Valea Crișului	Pensiunea Casa cu flori	670	499	171	1102	752	350
	Pensiunea Csilla	-	-	-	-	-	-
Podu Oltului	Pensiunea cu struți	-	-	-	-	-	-
	Pensiunea Insula verde	-	-	-	-	-	-
Chilieni *	Pensiunea Calipso	765	634	131	1689	1355	334
Stațiunea Șugaș Băi **	Pensiunea Görgő	157	98	59	471	271	200
	Pensiunea Phoenix	-	-	-	-	-	-
TOTAL		7.443	5.577	1.866	20.110	13.277	6.833

* Din punct de vedere administrativ, localitatea Chilieni cu aspect rural aparține municipiului Sfântu Gheorghe.

** Stațiunea Șugaș-Băi nu se află în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe, dar datorită funcției și rolul activ turistic asupra compartimentului depresionar studiat, necesită încadrarea stațiunii în acest studiu.

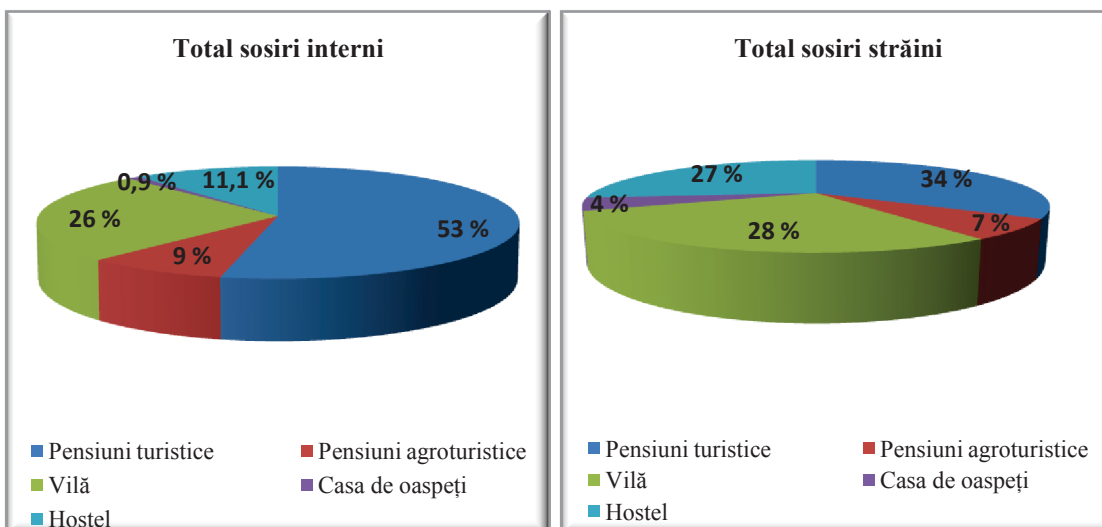

Figura nr.50. Circulația turistică după proveniența turiștilor pe tipuri de unități de cazare pe anul 2015

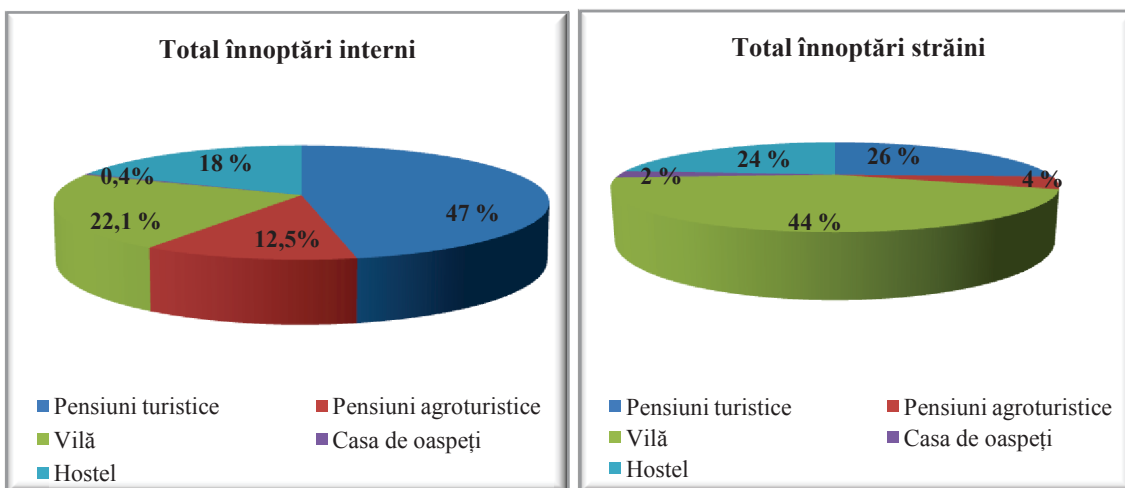

Figura nr.51. Total număr înnoptări pe tipuri de unități de cazare pe anul 2015

Tabel nr.18. Circulația turistică în structurile de cazare existente în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe¹⁵, anul 2016.

Localitatea	Denumire unitate de cazare	Total sosiri	din care:		Total nr. înnoptări	din care:	
			turiști români	turiști străini		turiști români	turiști străini
Arcuș	Casa Szakács	120	85	35	360	255	105
	Pensiunea pt. Muzeul din Arcuș	82	15	67	225	20	205
	Centrul de Educație al Adulților	1996	1603	393	4988	3416	1572

¹⁵ Cu excepția: Pensiunea turistică Ezüstfenyő și Pensiunea turistică Margó din localitatea Arcuș, Pensiunea turistică Csilla din Valea Crișului, Pensiunea turistică cu Struți și Pensiunea turistică Insula verde din Podu Oltului, Pensiunea Phoenix din Șugaș-Băi.

	Pensiunea Ezüstfenyő	-	-	-	-	-	-
	Pensiunea Margó	-	-	-	-	-	-
Zălan	Pensiunea Vass	74	19	55	258	38	220
Chichiș	Pensiunea Lipicai	363	314	49	982	835	147
Valea Dobârlăului	Pensiunea Cerbul Dobârlău	296	291	5	582	567	15
	Pensiunea Perla Bârsei	198	190	8	380	358	22
Angheluș	Casa comunitară a Parohiei reformate	120	40	80	260	45	215
Ilieni	Centru de conferințe pentru tineretul creștin a Parohiei reformate	1369	676	693	4107	1583	2524
Sâncraiu	Pensiunea Kiss	562	520	42	803	714	89
Ozun	Castelul Béldi Mikes	69	23	46	203	64	139
Sântion-lunca	Pensiunea Magdolna	249	219	30	281	219	62
	Pensiunea Pakucs	196	191	5	221	206	15
Bicfalău	Pensiunea Mókus	385	296	89	1340	1067	273
	Pensiunea Téglás	565	456	109	1736	1406	330
	Hostel Veverița	162	84	78	403	130	273
	Casa comunitară a Parohiei reformate	8	-	8	32	-	32
	Pensiunea Zölddiófa	153	92	61	383	132	251
	Casa Husar	96	85	11	195	171	24
Malnaș Băi	Pensiunea Casa Éltés	49	37	12	99	63	36
	Vila Anna	98	51	47	192	96	96
Micfalău	Pensiunea Micfalău	96	90	6	117	93	24
Valea Crișului	Pensiunea Casa cu flori	731	708	23	1170	1101	69
	Pensiunea Csilla	-	-	-	-	-	-
Podu Oltului	Pensiunea cu struți	-	-	-	-	-	-
	Pensiunea Insula verde	-	-	-	-	-	-
Chilieni *	Pensiunea Calipso	984	839	145	1701	1402	299
Stațiunea Șugaș Băi **	Pensiunea Görgő	352	279	73	1004	708	296
	Pensiunea Phoenix	-	-	-	-	-	-
TOTAL		9.373	7.203	2.170	22.022	14.689	7.333

* Din punct de vedere administrativ, localitatea Chilieni cu aspect rural aparține municipiului Sfântu Gheorghe.

** Stațiunea Șugaș-Băi nu se află în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe, dar datorită funcției și rolul activ turistic asupra compartimentului depresionar studiat, necesită încadrarea stațiunii în acest studiu.

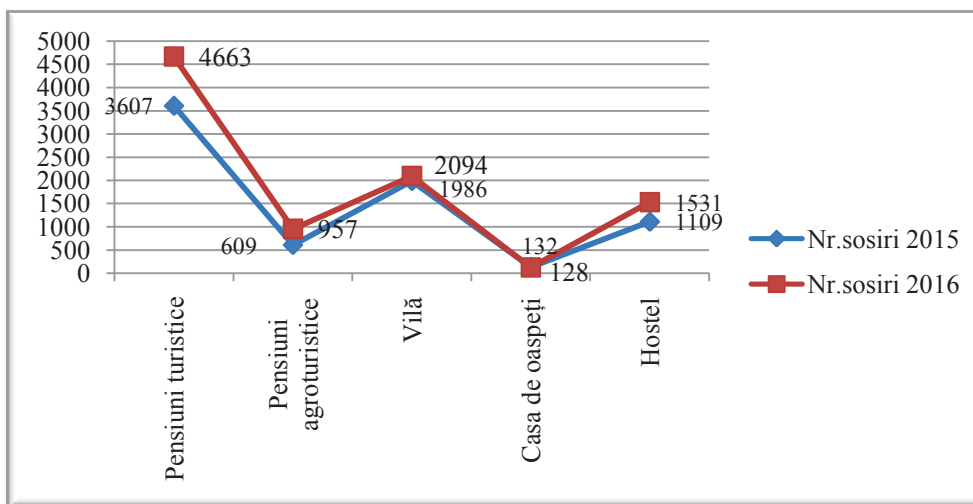

Figura nr.57. Circulația turistică în funcție de sosiri pe tipuri de unități de cazare, anul 2015 și 2016

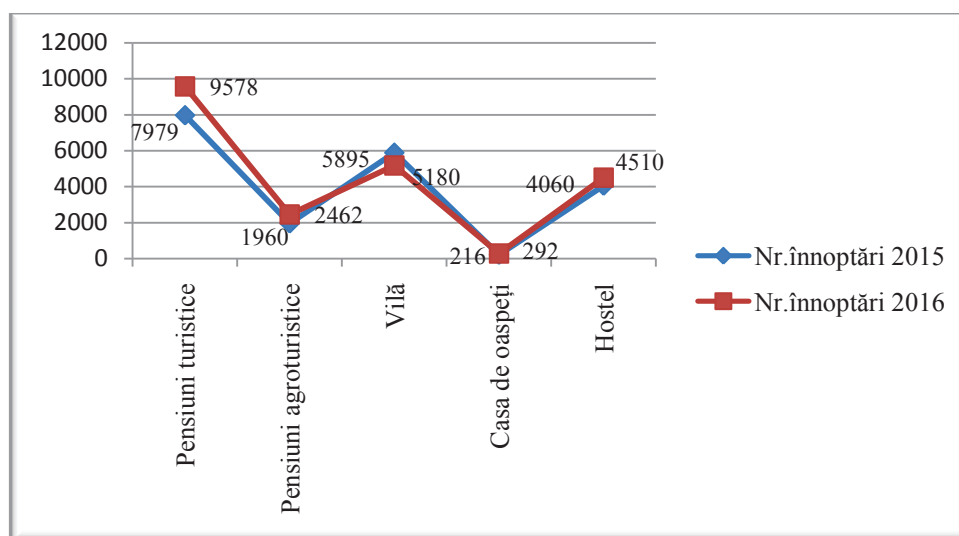

Figura nr.58. Nr. înnoptări pe tipuri de unități de cazare, anul 2015 și 2016

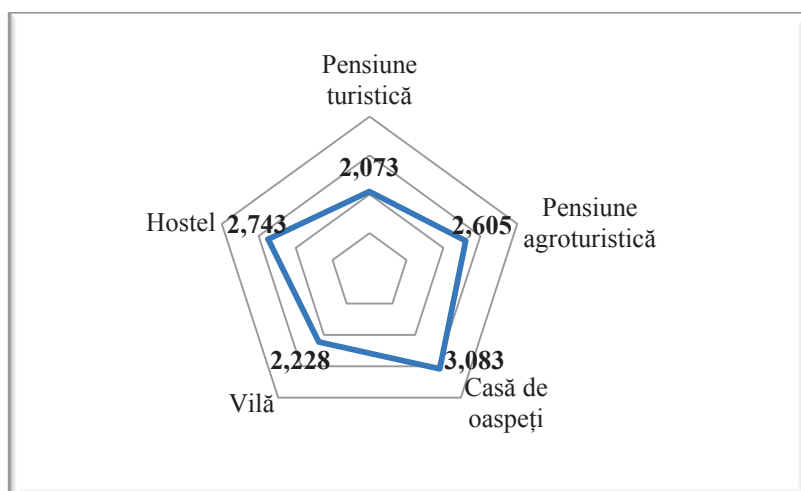

Figura nr.60. Durata sejurului pe tipuri de unități, 2016

Potențialul turistic existent într-o zonă geografică, determină tipurile și formele de turism. Cel mai important aspect în determinarea destinației turistice însă rămâne ”motivația deplasării”(Ciangă, 2002:181).

Tabel nr.24. Forme de turism și activități practicate

Comuna	Sat	Forme de turism	Descrierea activității turistice (exemple)
Arcuș	Arcuș	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Localizarea precum și amenajarea celor două pensiuni s-a făcut într-un cadru natural plăcut, în așa fel încât permite turiștilor sosiți să se desprindă de mediul zgomotos din care vin.
		- <i>turism de team building</i>	Centrul de Educație a Adulților este de multe ori locul de desfășurare a diferitelor conferințe și de team buildinguri.
		- <i>turism cultural</i>	Cele patru biserici existente, precum și muzeul satului care este în proprietate privată și aparține uneia dintre pensiunile existente, permit turiștilor participarea la diferite evenimente organizate.
		- <i>turism de sfârșit de săptămână</i>	Apropierea de Mun. Sf. Gheorghe, favorizează dezvoltarea acestei forme de turism.
		- <i>agroturism</i>	Tradițiile și obiceiurile, precum și amenajarea gospodăriilor țărănești cu livadă de pomi fructiferi și a grădinii cu animale și de legume, sunt un potențial de atracție pentru turiști.
Bodoc	Zălan	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Deși pensiunea există de numai un an, este locul ideal pentru relaxare și odihnă.
		- <i>turism de sfârșit de săptămână</i>	Distanța redusă față de Mun. Sf. Gheorghe, favorizează deplasarea turiștilor pentru câteva zile.
		- <i>agroturism</i>	Amenajarea gospodăriilor țărănești cu livadă de pomi fructiferi și a grădinii cu animale și de legume, sunt un potențial de atracție pentru turiștii din mediul urban.
Chichiș	Chichiș	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Localizarea precum și amenajarea pensiunii este într-un cadru natural plăcut. Recreerea turiștilor sosiți este asigurată și de calitatea serviciilor oferite.
		- <i>turism ecvestru</i>	Datorită serviciilor de atelaje, amenajate corespunzător, turiștii sosiți au la dispoziție și instructor de

			echitație.
		- <i>turism recreativ – sportiv</i>	Diversificarea serviciilor oferite prin combinarea de recreere cu echitația, oferă turiștilor posibilitatea de a se recrea prin mișcare.
		- <i>turism de sfârșit de săptămână</i>	Distanța redusă, atât față de Mun. Sf. Gheorghe, cât și de Mun. Brașov, este favorabilă pentru deplasarea turiștilor pentru câteva zile.
Dobârlău	Valea Dobârlăului	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Amplasarea celor două pensiuni în apropierea pădurii, și a pârlului, precum și amenajarea unor foșoare cu bun gust, fac un loc ideal pentru turiștii dornici de relaxare și odihnă.
		- <i>turism de sfârșit de săptămână</i>	Distanța mică față de cele două reședințe de județ Covasna și Brașov, permite turiștilor de a se deplasa ușor la aceste pensiuni.
		- <i>agroturism</i>	Amenajarea unui grajd cu animale, precum și a grădinii cu pomi fructiferi constituie factorul ideal pentru turiștii sosiți din mediul urban.
Ghidfalău	Angheluș	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Amenajarea precum și renovarea recentă a casei de oaspeți permit recreerea turiștilor sosiți.
		- <i>agroturism</i>	Fiind într-o localitate unde tradițiile și obiceiurile sunt păstrate, armonia gospodăriilor țărănești, permite dezvoltarea agroturismului.
Iieni	Iieni	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Localizarea precum și amenajarea structurii de cazare au fost făcute într-un cadru natural plăcut.
		- <i>turism cultural</i>	Prezența bisericilor (fortificate și nefortificate) și a conacelor, combinată cu diferite evenimente organizate, permit dezvoltarea turismului cultural în localitate.
		- <i>turism de reuniuni în sesiuni științifice pe tema cultură și arta populară</i>	Centrul de conferințe pentru tineretul creștin al Parohiei reformate este gazda mai multor astfel de evenimente. Mai ales în perioada de vară sunt organizate conferințe care vizează de multe ori tineretul.
		- <i>agroturism</i>	Fiind într-o localitate unde tradițiile și obiceiurile sunt păstrate, armonia gospodăriilor țărănești, permite

			dezvoltarea agroturismului.
	Sâncrai	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Localizarea precum și amenajarea pensiunii sunt într-un cadru natural plăcut, aproape de pădure.
		- <i>turism de sfârșit de săptămână</i>	Cei mai mulți turiști sosiți aici, practică această formă de turism, datorită distanței reduse față de Mun. Sf. Gheorghe.
		- <i>agroturism</i>	Armonia gospodăriilor țărănești, permite dezvoltarea agroturismului.
Ozun	Ozun	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Amenajarea precum și renovarea recentă a castelului din sec. XVIII, construit în stil clasicist, permit turiștilor sosiți să se relaxeze în <i>mod nobil</i> .
		- <i>turism ecvestru</i>	În clădirea anexă a castelului, există un grajd pentru călărit, unde cei dornici pot călări chiar împreună cu moștenitorul contelui Mikes.
		- <i>turism nobil - elitist</i>	După renovarea castelului, moștenitorii au decis să pună șase camere în circuitul turistic, într-o formă de turism care este unic în regiunea studiată, și anume turismul nobil – elitist.
	Sântionlunca	- <i>turism de agrement</i>	Amenajarea celor două pensiuni asigură condițiile necesare pentru agrement.
		- <i>turism de tranzit</i>	Așezarea pensiunilor pe marginea DN11, este prielnică pentru turiștii care tranzitează zona.
	Bicfalău	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Datorită așezării geografice a satului, precum și datorită cadrului natural pitoresc, orice turist sosit aici are posibilitatea de a se încălca psihic și fizic.
		- <i>turism de agrement</i>	Serviciile turistice de calitate, amenajările corespunzătoare, în cele cinci unități de cazare, asigură satisfacerea turiștilor.
		- <i>turism cultural</i>	Datorită numărului mare de conace (20 în forma inițială și 16 deja modificate), biserica fortificată reformată, precum și activitățile cultural-turistice organizate de către asociațiile existente, oferă o oportunitate variată turiștilor.

		- <i>turism de drumeție și de aventură montană</i>	Paleta serviciilor turistice a fost lărgită prin trasee turistice marcate, care pot fi parcurse și cu ajutorul hartei tematice.
		- <i>turism de sfârșit de săptămână</i>	Datorită distanței reduse, relativ egală față de cele două reședințe de județ, Covasna (16km) și Brașov (25km), se permite turiștilor deplasarea într-un timp scurt la aceste pensiuni.
		- <i>turism de reuniuni în sesiuni științifice pe tema cultură și artă populară</i>	Asociațiile de profil turistic și nu numai organizează astfel de evenimente, care de multe ori durează mai multe zile.
		- <i>turism de team building</i>	Datorită sălilor și a echipamentelor corespunzătoare pentru activități de tip team buildinguri, multe societăți apelează la acest serviciu turistic.
		- <i>agroturism</i>	Obiceiurile și activitățile tradiționale, precum și prezența unor anexe gospodărești cu o arhitectură specifică, aferentă conacelor (zidărie din piatră cu ziduri groase și cu acoperiș înalt în două ape etc.), prezența animalelor domestice și altele, reprezintă o atractivitate majoră pentru turiști.
Malnaș	Malnaș Băi	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Datorită așezării geografice a satului, precum și a cadrului natural, amenajările turistice, favorizează reîncărcarea spirituală și fizică.
		- <i>turism balnear</i>	Existența apelor minerale și a centrului balnear de interes local, permite tratarea anumitor afecțiuni.
		- <i>turism gastronomic</i>	Cu ocazia zilei de vânătoare și a comunei se organizează concursuri de gătit din carne de vânat. După jurizare, aceste mâncăruri pot fi gustate și de publicul larg.
		- <i>turism cinegetic</i>	Este o formă de turism care este practică de o anumită categorie de persoane, întrucât se practică un tarif majorat.
		- <i>turism de sfârșit de săptămână</i>	Unitățile de cazare se bucură mai ales de prezența acelor turiști care sosesc la sfârșit de săptămână.
Micfalău	Micfalău	- <i>turism gastronomic</i>	Există un grup de persoane (pensionari) din localitate, care cu

			ocazia diferitelor evenimente (zilele comunei, ziua sportului Fejer Akos etc) pregătesc mâncăruri tradiționale, pe baza unor rețete populare foarte vechi. După jurizare, aceste mâncăruri pot fi gustate de publicul larg.
		- <i>turism cinegetic</i>	Datorită unui fond cinegetic foarte bogat din munții Baraolt și Bodoc, există cereri în acest sens.
		- <i>turism de tranzit</i>	Prin localitate trece DN12, care este un drum național important (ruta Sf. Gheorghe - Miercurea Ciuc), fiind tranzitat foarte des.
Valea Crișului	Valea Crișului	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Datorită așezării geografice a satului, precum și cadrul natural, sunt favorizate cerințele nevoilor de recreere.
		- <i>turism cineget</i>	Mulți turiști vin aici pentru vânat.
		- <i>turism de sfârșit de săptămână</i>	Distanța nu împiedică turiștii din capitală să vină până aici, datorită cadrului natural plăcut, precum și pentru serviciile turistice oferite.
		- <i>turism ecvestru</i>	Centrul de echitație Kalnoky are 15 cai. S-a înființat și o Școală Ecvestră, care organizează cursuri de formare, cu instructori.
Hărman	Hărman ^{**}	-	-
	Podu Oltului	- <i>turism de recreere și odihnă</i>	Așezarea localității aproape de Mun. Brașov favorizează satisfacerea cerințelor turiștilor.
		- <i>turism cultural</i>	Biserica ortodoxă din localitate, precum și descoperirile arheologice din apropiere (Ariuşd) reprezintă un interes turistic.
	Chilieni ^{***}	- <i>turism cultural</i>	Prezența bisericilor diferitelor culte (ortodox, reformat, unitarian), precum și a conacelor, oferă posibilitatea turiștilor de a studia istoria și cultura civilizației. Fiind la numai 3 km de Mun. Sf. Gheorghe, reprezintă o oportunitate de cazare pentru mai mulți turiști din oraș, cu ocazia unor evenimente culturale.
		- <i>turism de tranzit</i>	DN 12 este un drum important cu o circulație rutieră crescută.

Tabel nr. 26. Formele de turism rural inovatoare

Denumire formă de turism	Descrierea activității turistice (exemple)
<i>turismul gastronomic rural</i>	De multe ori unitățile de cazare din zona studiată sunt căutate pentru gastronomia locală. Mâncarea tradițională pregătită, este un preparat proaspăt, iar ingredientele folosite sunt naturale, fără aditivi.
<i>turism nobil - elitist</i>	Există o singură unitate de cazare (Ozun), unde o parte a castelului din sec. XVIII-lea a fost amenajat în scopuri turistice, turiștii cazați aici au posibilitatea de a experimenta viața unei categorii sociale aparte.
<i>turism de team building</i>	Foarte multe firme organizează asemenea programe, care de fapt sunt cursuri de perfecționare ținute cu instructori calificați, scopul fiind formarea în echipă, creșterea capacității randamentului de muncă al angajaților și nu numai.
<i>turism de educație</i>	În cadrul școlii sunt organizate excursii 1-3 zile cu diferite teme (școala altfel, școala în natură etc.), scopul fiind educarea copiilor pe tema aleasă.
<i>turism de terapie familială</i>	În foarte multe familii, datorită stilului de viață actual, în cursul săptămânii nu au timp pentru educarea copiilor. Astfel participă la asemenea ședințe cu toată familia, scopul fiind educarea părinților și a copiilor.
<i>turism de observație a animalelor sălbatice (de exemplu urși, căprioare etc)</i>	Există locuri amenajate de unde cu ghid și la timpul potrivit se pot vedea urșii, care vin la anumite intervale de timp.
<i>turism de sporturi extreme-paintball</i>	La cerere, există firme care pun la dispoziție asemenea echipamente (pistol cu aer cu bile cu vopsea), cu care turiștii se pot juca în natură.
<i>turism de sporturi extreme parapantă</i>	Firme specializate oferă zborul cu parașuta, care este o experiență de neuitat.
<i>turism de vogă</i>	Se practică mai ales în rândul tinerilor, cu situații financiare bune. Corespunde ideii: <i>să merg acolo unde merge și mulțimea.</i>

Capitolul VI.

6. Inovația și cercetarea empirică a turismului rural din compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe

Printre primii oameni care au stabilit conceptul de inovație, a fost Joseph Schumpeter¹⁶ care în lucrarea sa, apărută în 1934, a definit inovația o ”*combinație nouă a factorilor de producție*”.¹⁷

¹⁶ Schumpeter, J. (1934). The Theory of Economic Development, Harvard University Press

¹⁷ Traducerea citatului din limba engleză îmi aparține.

Combinăția cadrului natural și antropic favorizează procesul de inovație într-un spațiu turistic rural „Amenajarea turistică a spațiului rural se circumscrie procesului general de amenajare și organizare a spațiului geografic...” (Ciangă, Dezsi, 2007:251).

Figura nr.62. Rolul inovației în turismul rural
(Sursa: Raduly Lenke, 2017.)

Astfel s-au dezvoltat cele trei tipuri de inovatori în turismul rural și anume :

1. *Inovatorul rural de nevoie*, este cazul locuitorilor din mediul rural.
2. *Inovator rural dezvoltat*, este cazul antreprenorului din mediul rural, care a trecut de primul nivel sau are o unitate de cazare de mult timp și dorește o inovație pentru dezvoltarea activității prestate.
3. *Inovatorul urban în mediul rural*, care nu este din localitate, vine din mediul urban, scopul lui fiind de a investi în mediul rural cu ajutorul turismului rural.

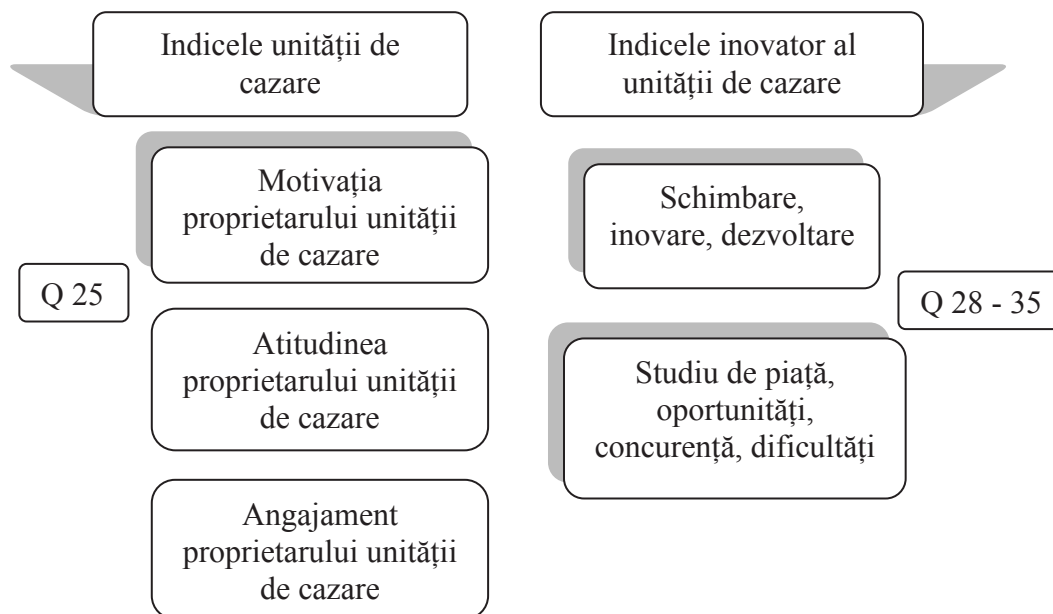

Figura nr.63. Modelul proprietarilor de unități de cazare
(Sursa: Raduly Lenke, prelucrare pe baza Chestionar tip 1, 2017.)

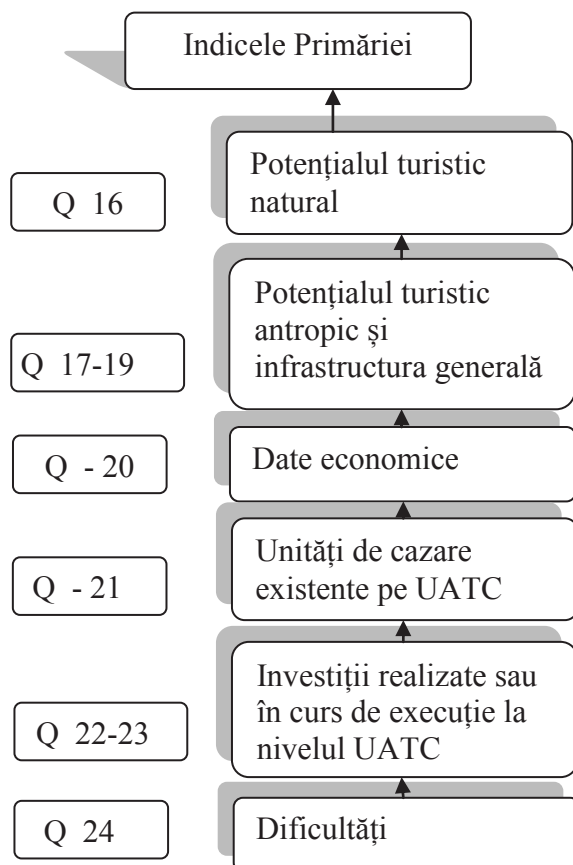

Figura nr.64. Modelul UATC-lor din compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe

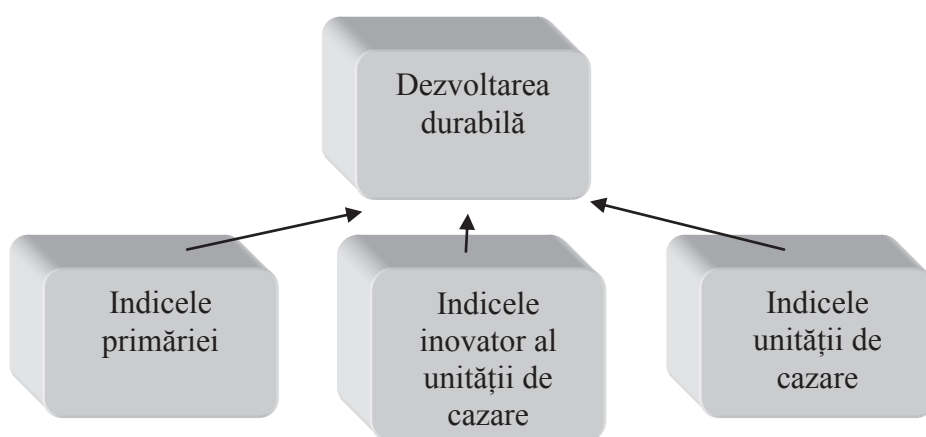

Figura nr.65. Modelul final de cercetare

(Sursa: După Structura Capacității de Inovare, modelul Essmann– prelucrare Raduly Lenke, 2017.)

Analiza Chestionarul tip1, adresată proprietarilor de unități de cazare turistică

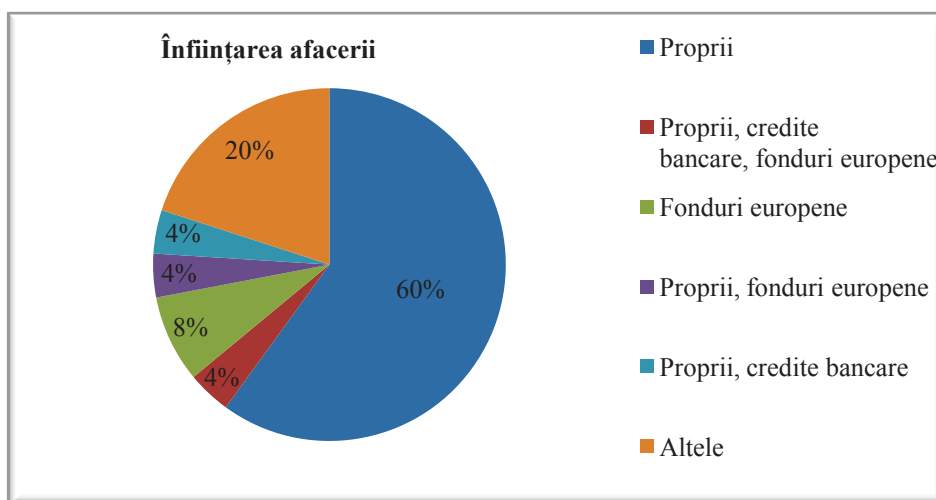

Figura nr.66. Resursele financiare ale proprietarilor

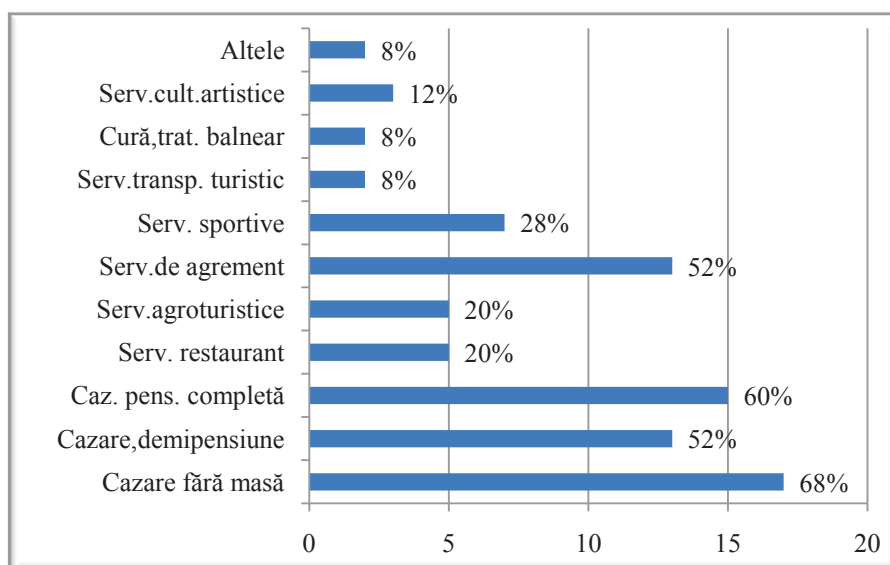

Figura nr.68. Gruparea după serviciile oferite

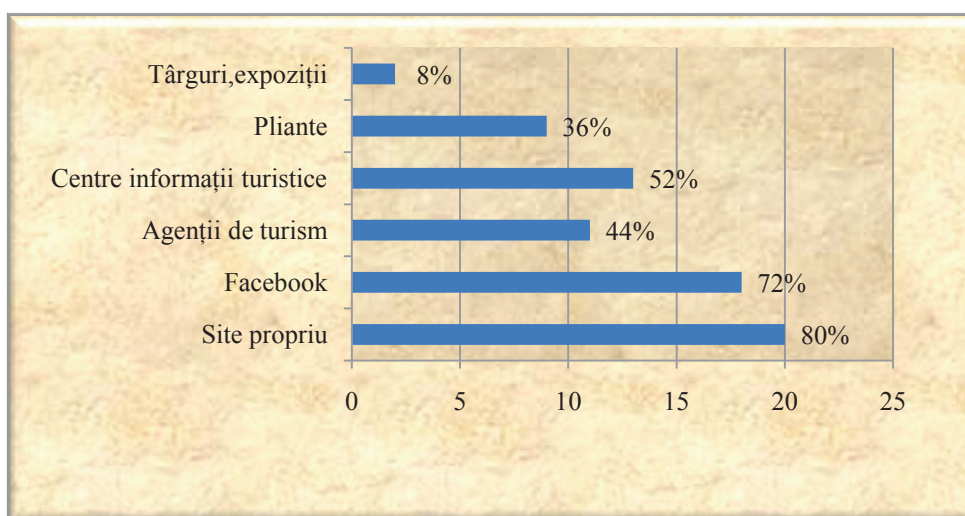

Figura nr.70. Mijloace de promovare folosite

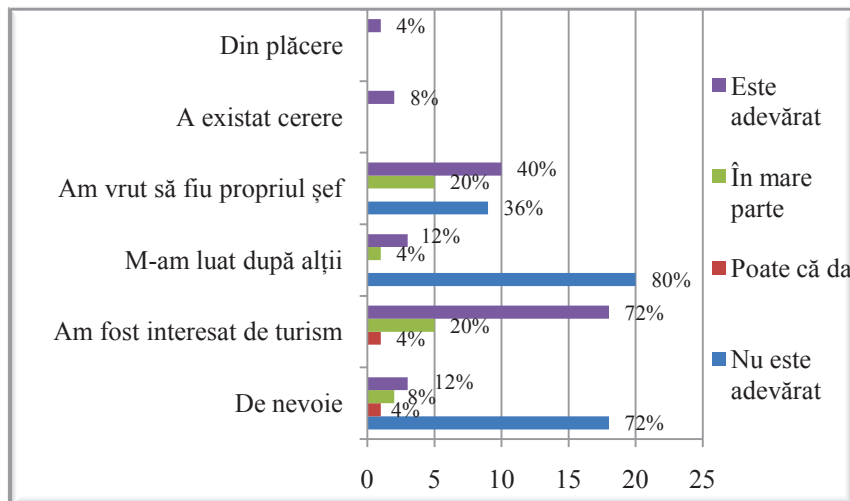

Figura nr. 74. Motivațiile proprietarului

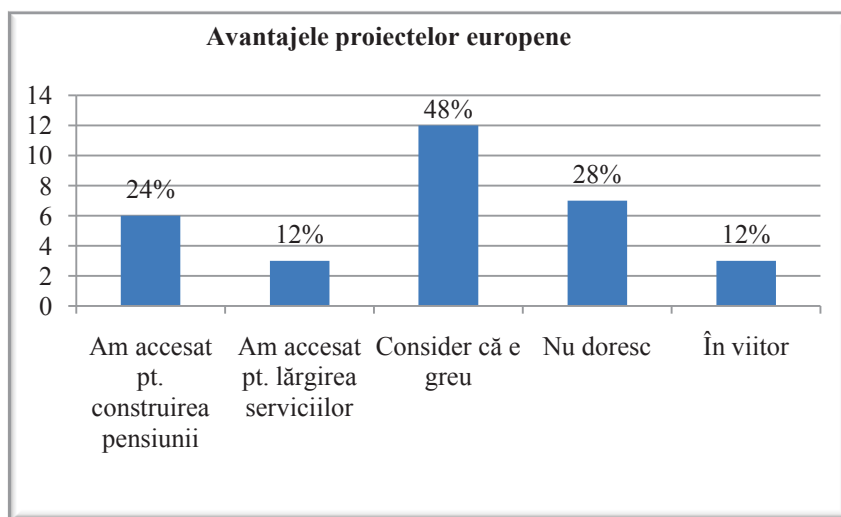

Figura nr. 81. Oportunități

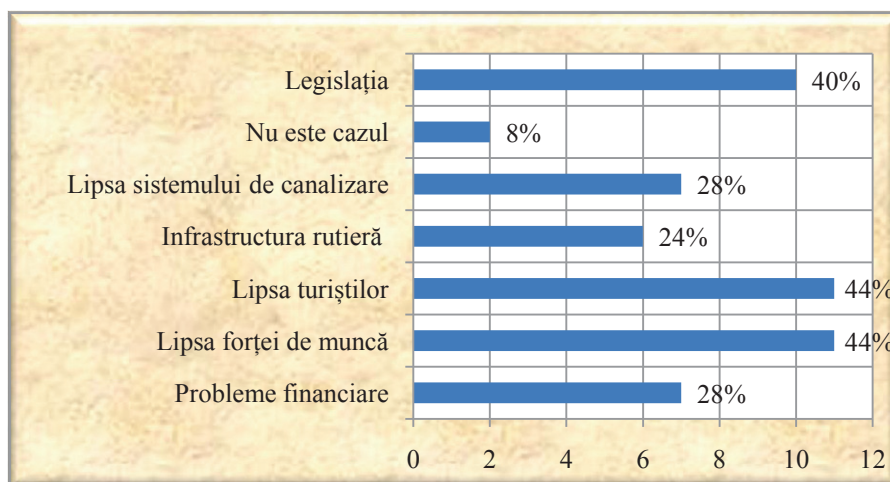

Figura nr. 85. Dificultăți

Analiza Chestionarului tip. 2, adresată primarilor

În total au fost chestionați zece primari pentru comunele: Arcuș, Bodoc, Chichiș, Dobârlău, Ghidfalău, Ilieni, Malnaș, Micfalău, Ozun și Valea Crișului.

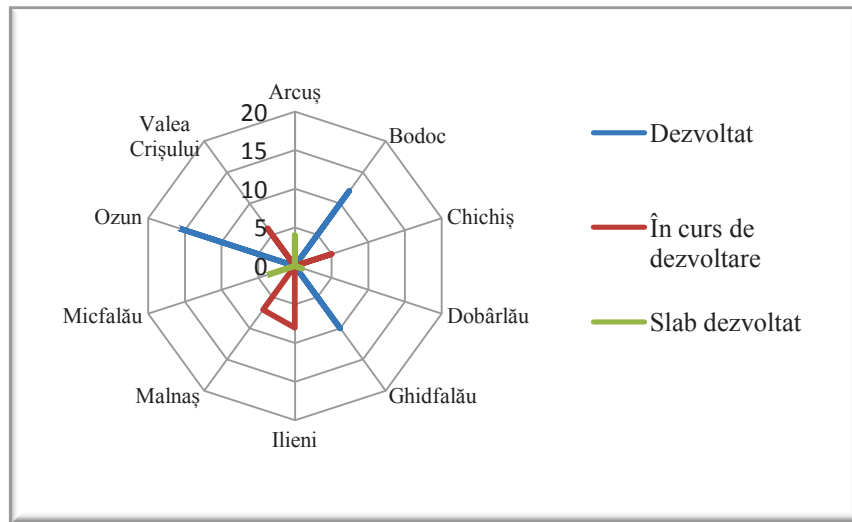

Figura nr. 87. Clasificarea UATC în funcție de infrastructura existentă

Dacă analizăm UAT -uri din punct de vedere al numărului de unități de cazare, situația se prezintă astfel:

- UATC cu cele mai multe *unități de cazare*: Ozun 9 la număr, Arcuș 5, Dobârlău 2, Ilieni 2, Malnaș 2, Valea Crișului 2, Bodoc 1, Chichiș 1, Ghidfalău 1, Micfalău 1.
- Din punct de vedere al tipului unității de cazare obținem următoarea clasificare:
- UATC cu cele mai multe *pensiuni turistice*: Ozun 6, Arcuș 3, Valea Crișului 2, Dobârlău 1, Ilieni 1, Micfalău 1.
- UATC cu cele mai multe *pensiuni agroturistice*: Arcuș 1, Bodoc 1, Chichiș 1, Dobârlău 1, Ozun 1, Malnaș 1.
- UATC cu cele mai multe *alte forme de cazare*: Ozun 2: *Casa de oaspeți* al Bisericii și *Hostel*, Arcuș 1: *Centrul de Educare al Adulților - vilă*, Ghidfalău 1: *Casa de oaspeți* al Bisericii, Ilieni 1: *Centru Diaconic* al Bisericii-*Hostel*, Malnaș 1: *vilă*, Micfalău 1: *Serviciul de ajutor Malta-tabără*.

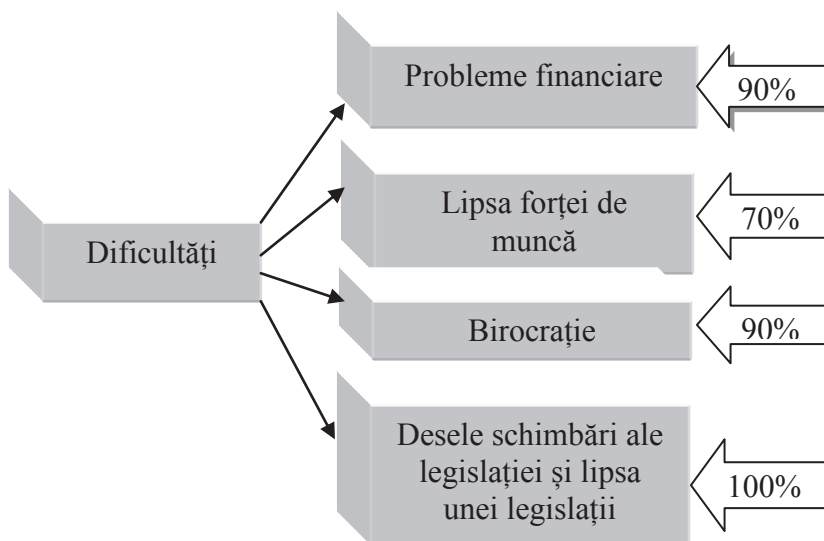

Figura nr.89. Probleme cu care se confruntă primarii

Activitatea economică aproape în fiecare localitate din regiunea studiată este influențată de turismul rural. Există localități mai dezvoltate din punct de vedere turistic, altele urmează să exploreze acest domeniu de activitate, care merită o atenție sporită, dacă ne gândim că în zona studiată nu există multe alternative pentru a se dezvolta economic, iar cele existente nu acoperă necesitățile în acest sens. . Criteriul de clasificare a acestor localități a fost ales după modelul lui Ciangă, Dezsi, pe ”*baza funcționalității*” (2007: 269):

- *Satele turistice etnofolclorice*: Bicfalău, Dobârlău, Arcuș, Zălan, Ilieni, Ozun, Angheluș.
- *Satele turistice pescărești*: Chichiș, Valea Crișului.
- *Satele de interes vânătoresc*: Micfalău, Malnaș Băi și Valea Crișului.
- *Satele turistice pastorale*: Valea Dobârlăului, Bicfalău, Angheluș Zălan, Podu Oltului.
- *Satele turistice cu obiective de interes științific*: Arcuș, Zălan, Ozun, Sântionlunca, Malnaș Băi, Micfalău, Valea Crișului, Ilieni și Podu Oltului.
- *Satele turistice cu monumente istorice, de artă și arhitectură*: Arcuș, Bodoc, Ilieni, Chichiș, Ozun, Bicfalău, Valea Crișului, Podu Oltului, Chilieni.
- *Satele turistice de creație artistică și artizanală*: Dobârlău, Arcuș, Mărcuș, Valea Crișului, Sântionlunca, Bicfalău.
- *Satele turistice climaterice și peisagistice*: Mărcuș, Valea Dobârlăului, Bicfalău, Sâncraiu, Olteni, Malnaș Băi, Valea Crișului, Șugaș Băi.
- *Satele turistice balneare*: Malnaș Băi, Olteni, Șugaș Băi fiind stațiuni de interes local.
- *Satele turistice pentru practicarea sporturilor*: Chichiș, Zălan, Șugaș Băi.
- *Satele turistice pomi-viticole*: Zălan, Bicfalău, Sâncraiu.

Cercetarea cu ajutorul chestionarului tip 1 și 2 la nivelul compartimentului depresionar studiat, a vizat două grupuri și anume: proprietarii de unități de cazare și primăriile de care aparțin. Scopul urmărit a fost de a primi informații legate de motivarea, atitudinea și angajamentul la nivelul activității turistice pe care o desfășoară, precum și planificările de viitor, în acest sens.

Astfel, după analizarea criteriilor finale au rezultat indicele pensiunii, indicele inovator al pensiunii, indicele primăriei, între care există o legătură strânsă:

- potențialul turistic natural cuprinde un relief montan de o atracție peisagistică de mare valoare, cu elemente climatice favorabile dezvoltării turismului rural, completând cu bogăția și diversitatea resurselor hidrominerale și a biodiversității, precum și a ariilor protejate. Nivelul de dezvoltare al UATC este în creștere la fel și structurile de cazare turistică;
- proprietarii unităților de cazare au o colaborare bună cu primăriile de care aparțin, sunt la curent și chiar sunt interesați de schimbările de pe piața turistică și sunt convinși că datorită afacerii lor se dezvoltă și localitatea unde se află unitatea de cazare;
- majoritatea proprietarilor unităților de cazare vor să rămână și să activeze în continuare în domeniul turismului rural cu activitatea lor economică, contribuind atât la creșterea economică a localității unde au afacerea în desfășurare, cât și la promovarea imaginii și a potențialului turistic existent.

Modelul final cu descrierea rezultatelor empirice bazat pe modelul Essmann, *Structura Capacității de Inovare – ICC: Procesul de inovare* în cazul nostru dezvoltarea durabilă, bazat pe *cunoștințe și competențe* – indicele pensiunii și indicele inovator al pensiunii, precum și *suportul organizațional* – indicele primăriei.

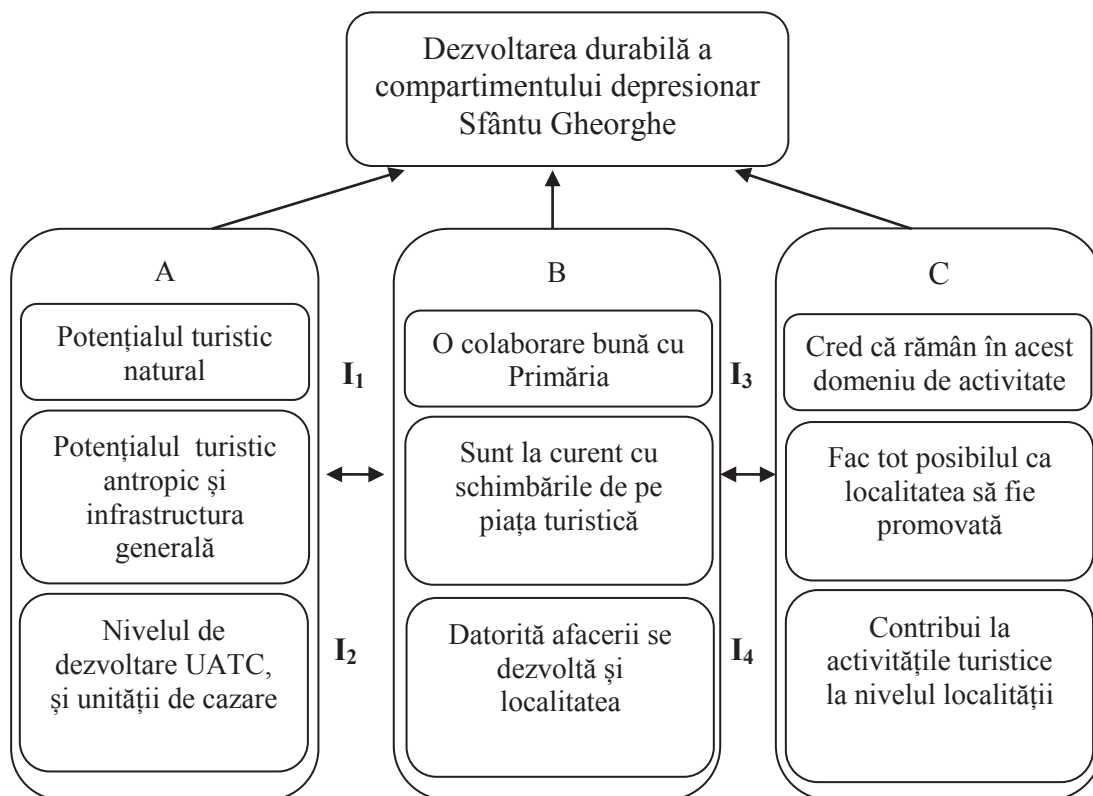

Figura nr.91. Modelul final de cercetare

(Sursa: După Structura Capacității de Inovare, modelul Essmann– prelucrare Raduly Lenke, 2017.)

Capitolul VII.

7. Turismul rural în contextul dezvoltării durabile. Studiu de caz: Modelul turistic sat Bicfalău.

Având în vedere existența unui număr foarte mare de localități rurale, respectiv 34 sate și o stațiune turistică (Șugaș Băi) în aria de acoperire a studiului de față, în urma studierii teoretice și mai ales după cercetările întreprinse pe teren, am optat pentru acest studiu de caz ca model turistic: așezarea rurală Bicfalău, datorită faptului că aproape din toate punctele de vedere s-a încadrat peste celelalte localități rurale din compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe.

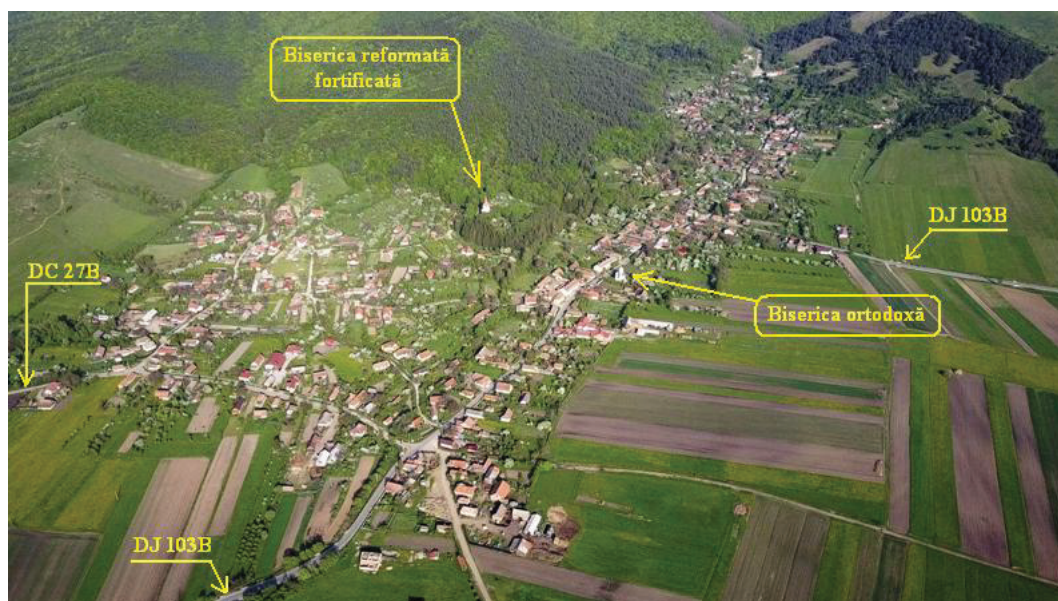

Foto nr.49 Satul Bicfalău, vedere aeriană.

Atracția majoră a satului Bicfalău o reprezintă numărul mare de conace.
 Se poate observa că aceste conace construite la sfârșitul secolului al XVIII –lea, în general sunt caracterizate cu mărimi mai mici, cu 2 – 3 încăperi și cu un portic la fel mai mic, așezat asimetric.

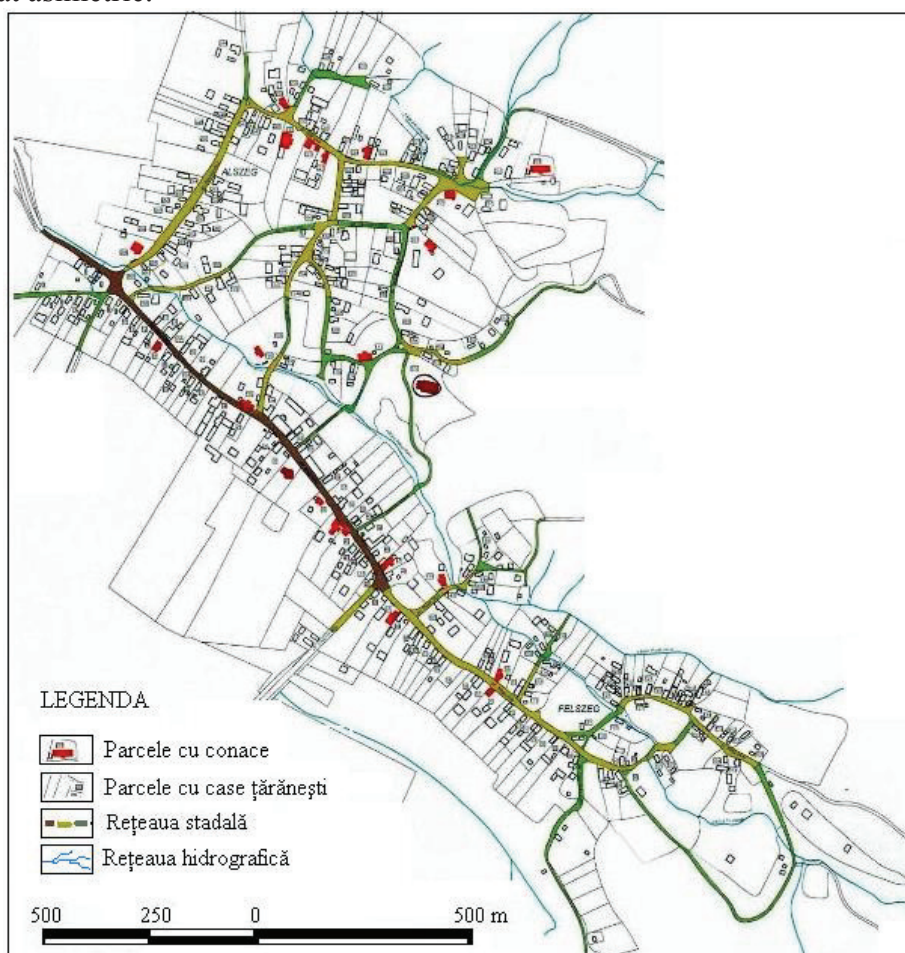

Figura nr.98. Repartizarea conacelor și a caselor țărănești în intravilanul localității Bicfalău

Tabel nr.33. Investițiile realizate sau în curs de implementare în satul Bicfalău în perioada (2012 – 2017)

Descrierea investiției	Sursa de finanțare	Valoare (mii lei)	Stadiul lucrării
Modernizare a infrastructurii rutiere DC 27B	Fonduri europene	1.200	recepționat
Sistem de canalizare în satul Bicfalău.	Banca Mondială	1.992	recepționat
Realizare racorduri individuale la obiectivul sistem de canalizare în satul Bicfalău.	Banca Mondială	490	recepționat
Modernizarea străzilor din satul Bicfalău.	Fonduri europene PNDR	2.300	în curs de implementare
Extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă în satul Bicfalău.	Fonduri europene PNDR	2.100	în curs de implementare
Reabilitare și modernizare școala din satul Bicfalău.	Guvernul României	900	în curs de implementare
Reabilitare, modernizare și dotare așezământ cultural, sat Bicfalău.	Compania Națională de Investiții (CNI)	1.800	în curs de finalizare
TOTAL PROIECTE ELIGIBILE CU FOND		10.782	
Dezvoltarea marketingului turistic în comuna Ozun, sat Bicfalău.	Fonduri europene PNDR	965	Proiect neeligibil
TOTAL PROIECT NEELIBIL		965	

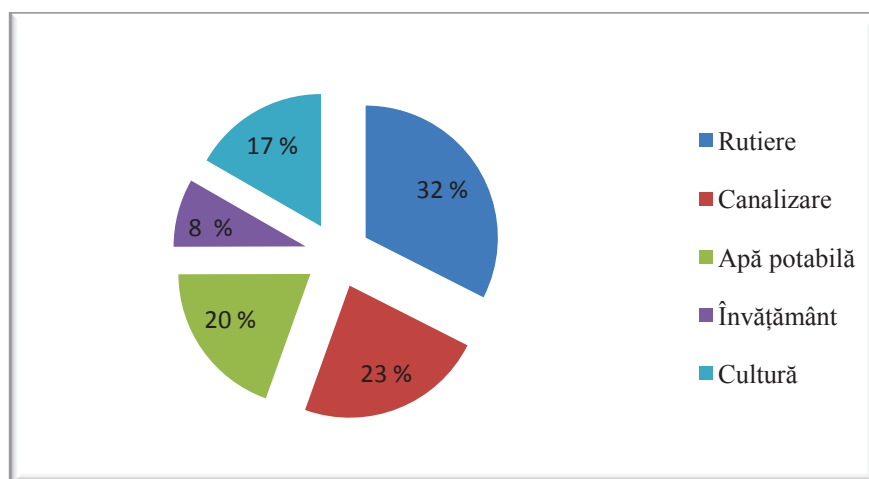

Figura nr.100. Procentul investițiilor (2012 – 2017)

Din zona studiată, satul Bicfalău este singura localitate care deține cele mai multe structuri de cazare turistice.

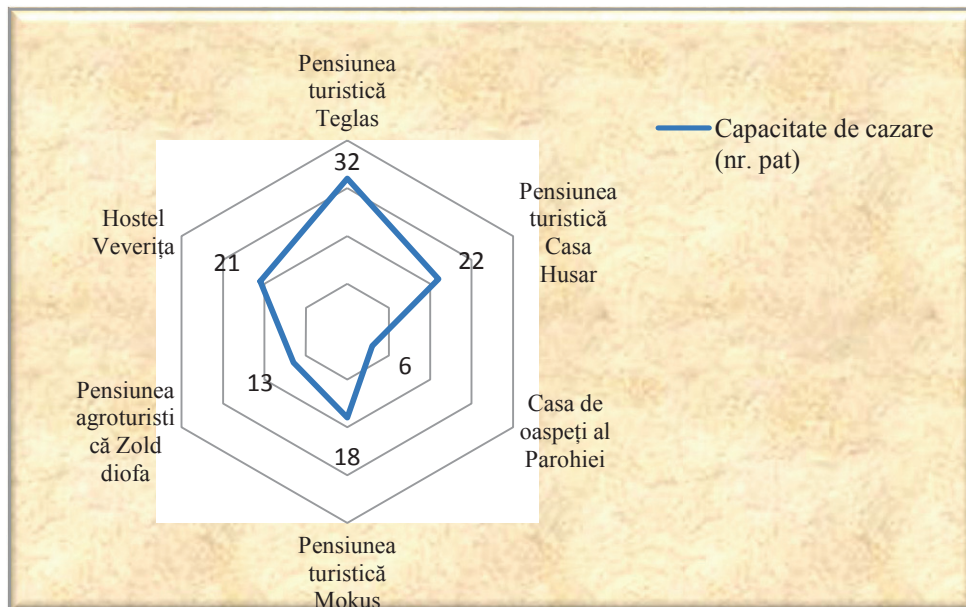

Figura nr.102. Capacitatea de cazare a unităților de cazare din Bicfalău, 2016

Pentru o analiză corectă a circulației turistice pe intervalul de doi ani (anul 2015 și 2016) la nivelul satului Bicfalău a fost pregătit un chestionar tip 3, bazat pe mai multe criterii: proveniența turiștilor, motivațiile lor în alegerea destinației turistice, pregătirea profesională, durata sejurului, fidelitatea, precum și vârsta acestora.

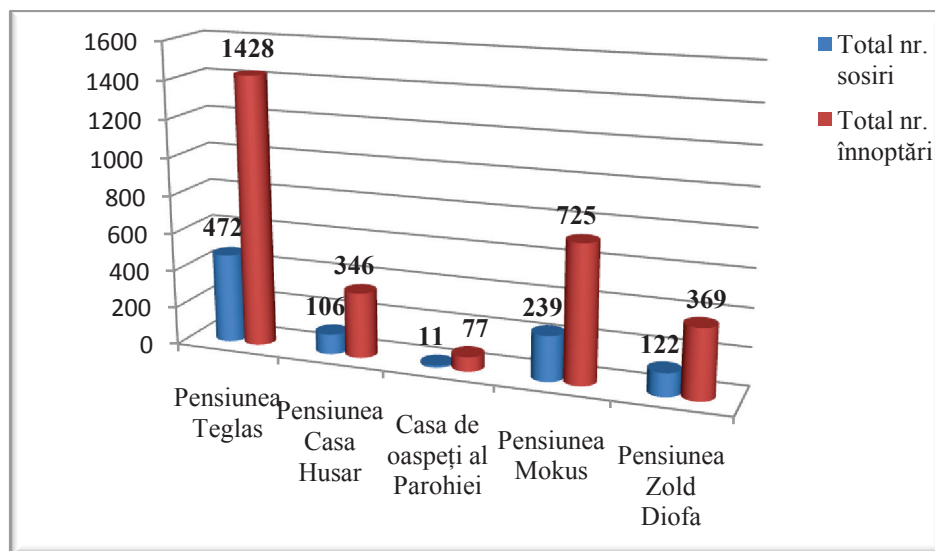

Figura nr.111. Circulația turistică pe anul 2015

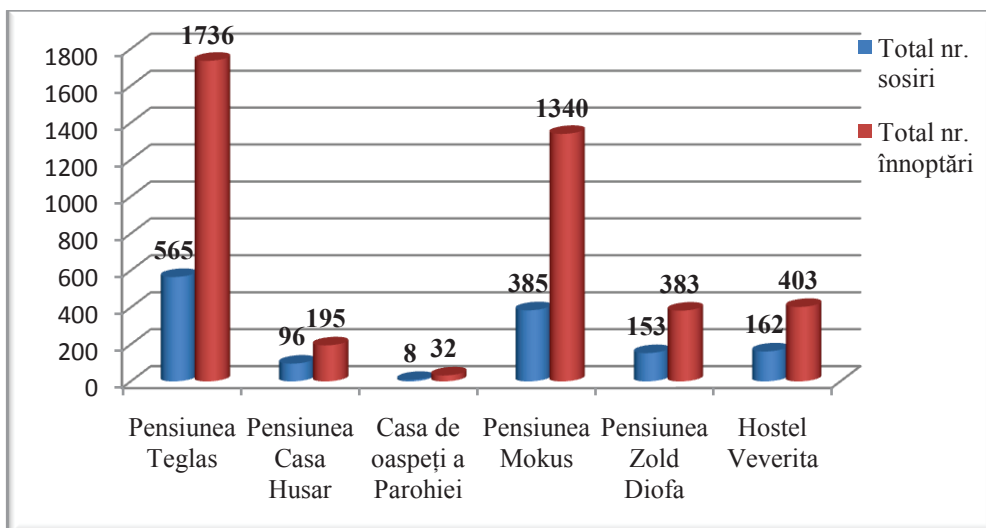

Figura nr.112. Circulația turistică pe anul 2016

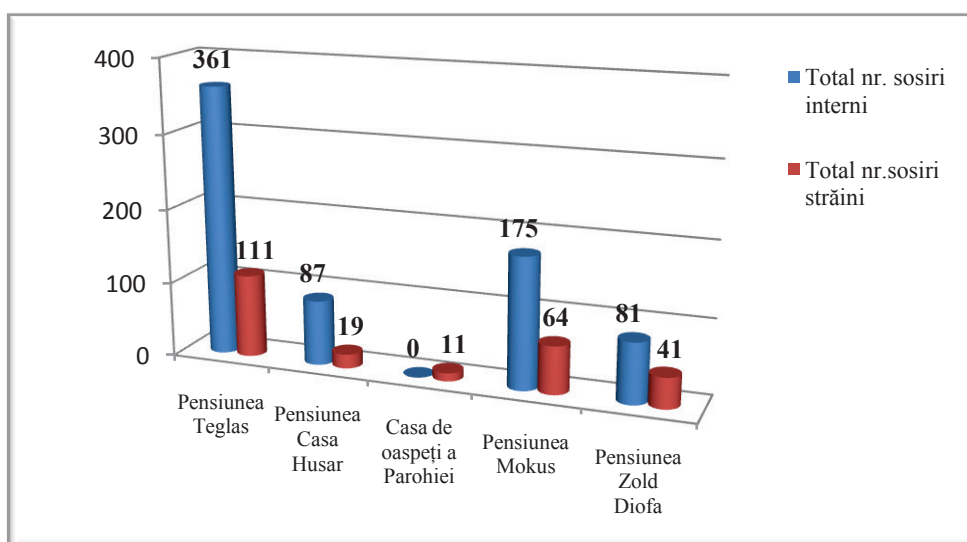

Figura nr.113. Circulația turistică după proveniența turiștilor pe anul 2015

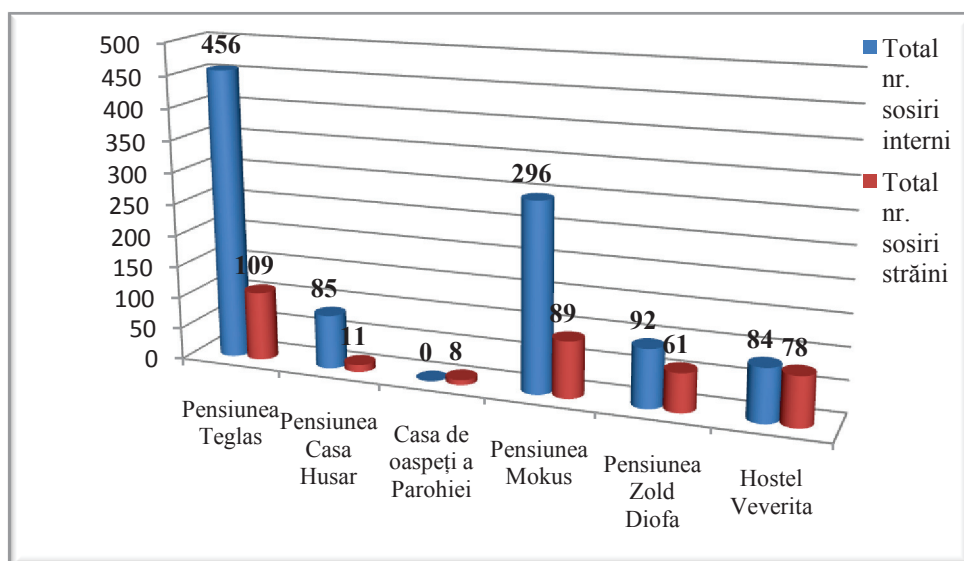

Figura nr.114. Circulația turistică după proveniența turiștilor pe anul 2016

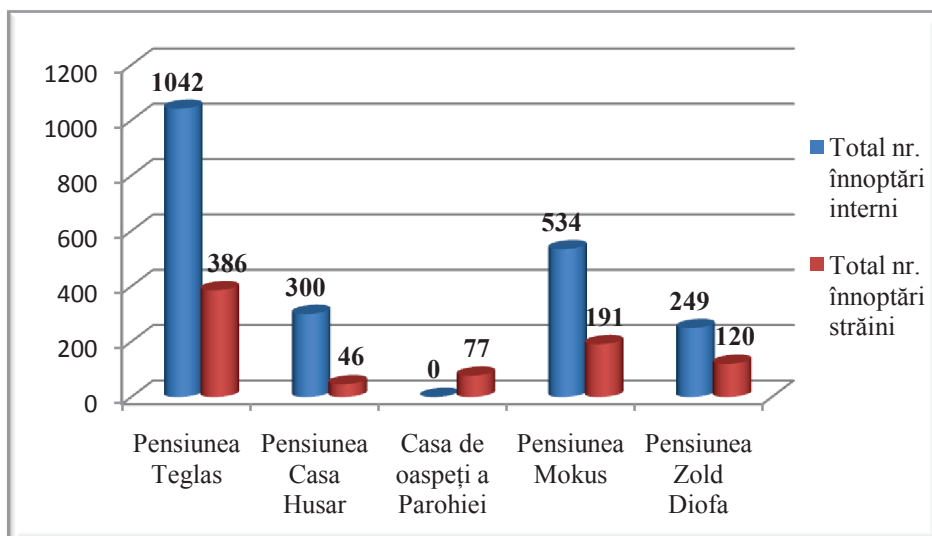

Figura nr.115. Total înnoptări după proveniența turiștilor pe anul 2015

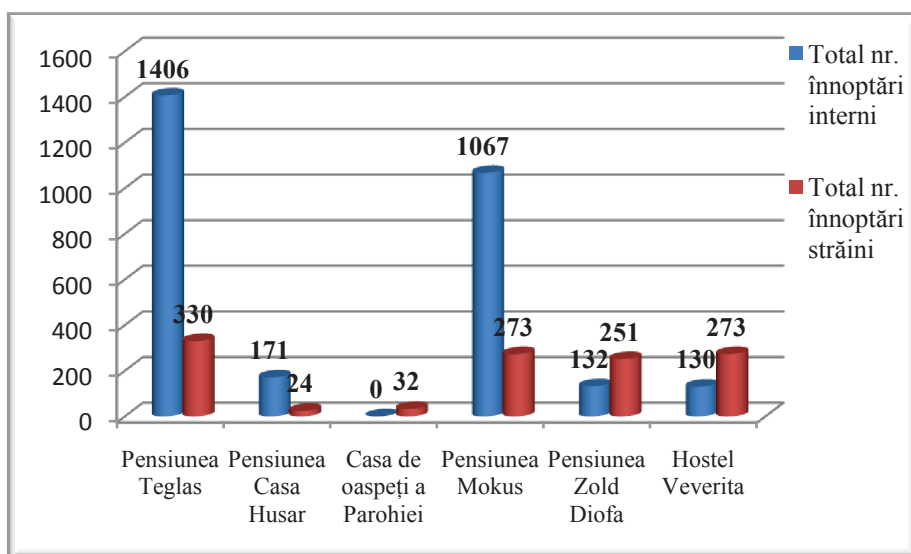

Figura nr. 116. Total înnoptări după proveniența turiștilor pe anul 2016

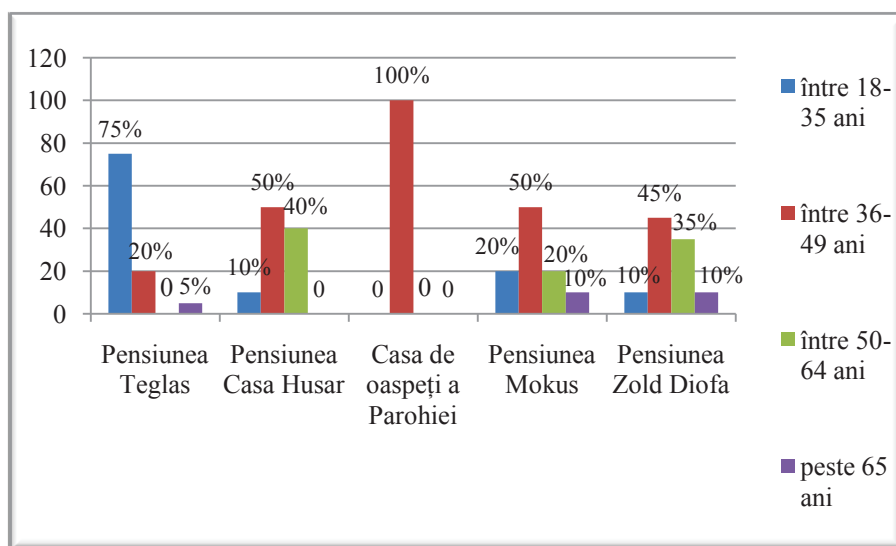

Figura nr.123. Proveniența turiștilor interni și internaționali după vârstă, cumulativ pe anii 2015 și 2016

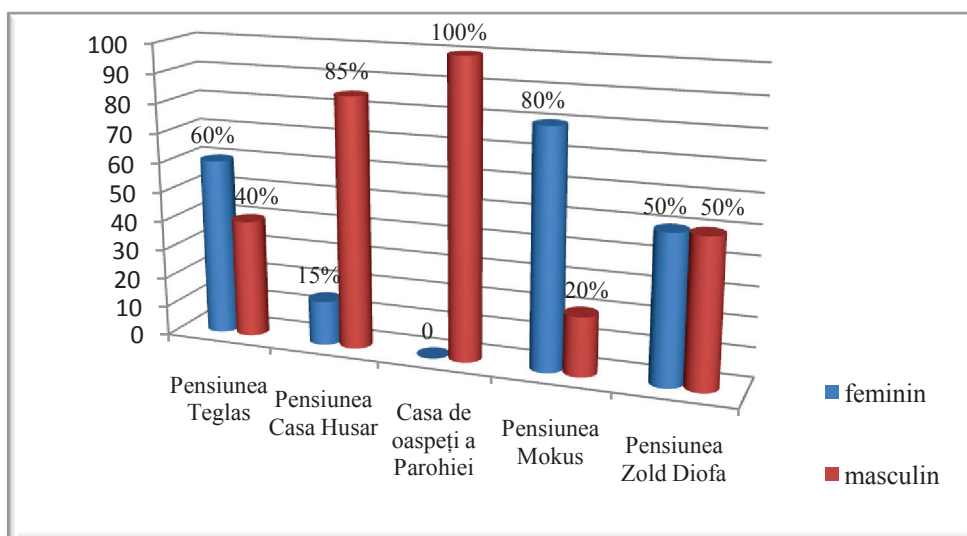

Figura nr.124. Proveniența turiștilor după gen, cumulativ pe anii 2015 și 2016

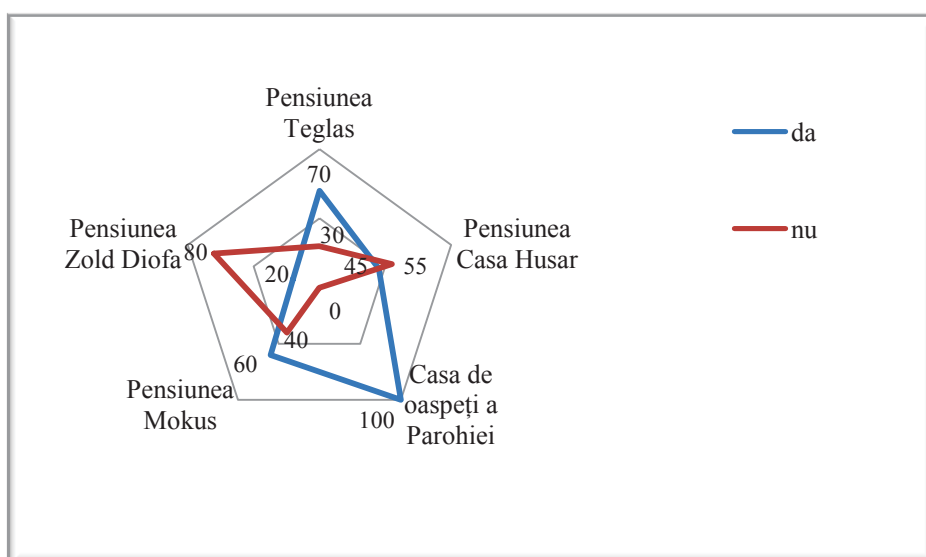

Figura nr.127. Indicele de fidelitate (%) cumulativ pe anii 2015 și 2016

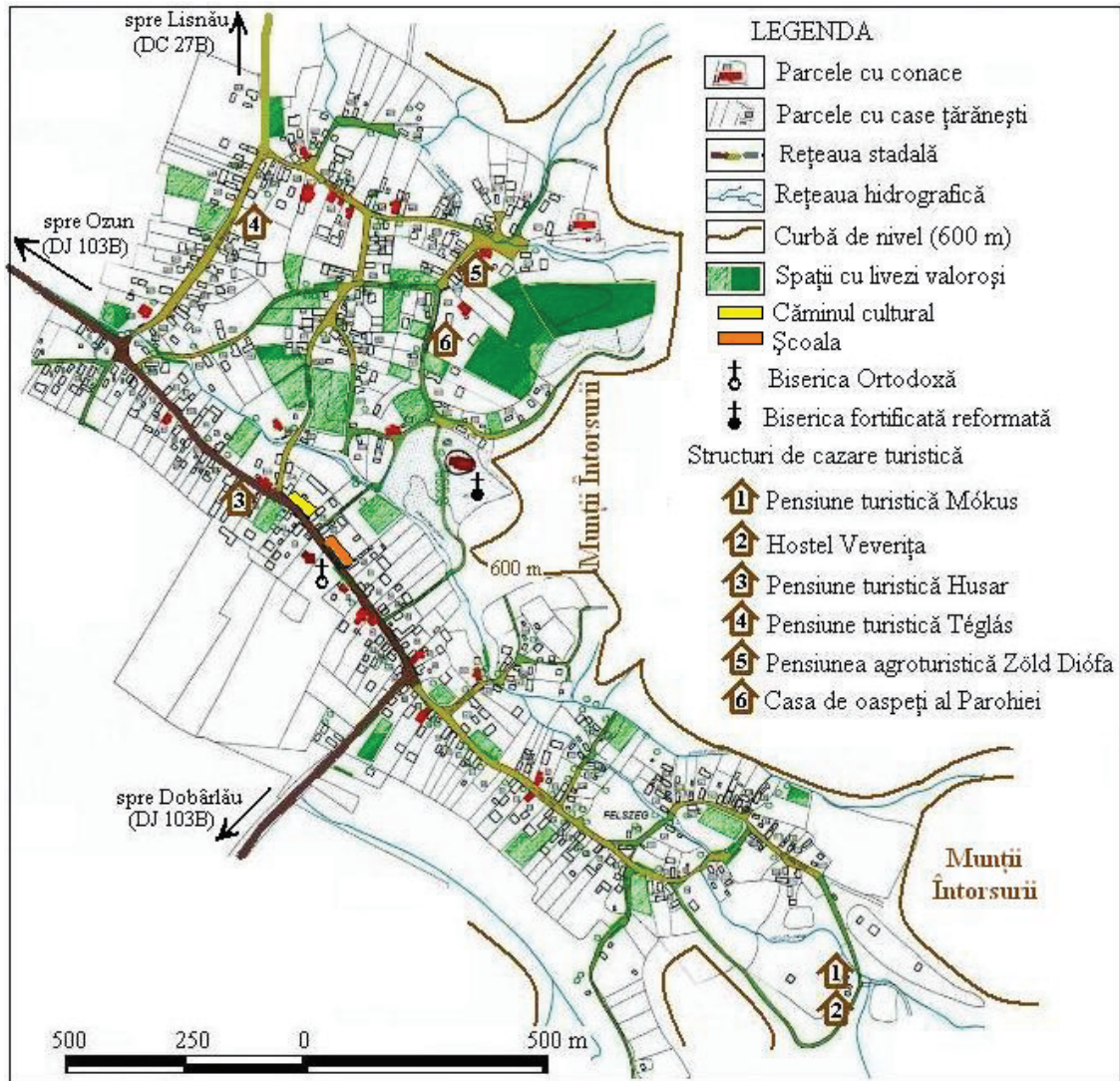

Figura nr.131. Harta turistică a localității Bicalău
(Sursa: Raduly Lenke, prelucrare PUG Bicalău, 2017)

Concluzii

Studiul de față se poate constitui ca o contribuție în cercetarea științifică a fenomenului turismului rural în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe, un fenomen și o activitate economică care nu are o vechime foarte mare, dar care își manifestă prezența datorită resurselor turistice existente, precum și a unor persoane cu abilități de inovație.

Aria geografică cercetată dispune de un potențial turistic natural și antropic de mare valoare, care prin amenajări turistice profesionale și calitative se pot valorifica, contribuind astfel la dezvoltarea economică și socială a satelor din zona studiată.

Au fost alese instrumente și metode de analiză, atât cantitative cât și calitative, care au asigurat obținerea celor mai bune rezultate în ceea ce privește inventarierea tuturor resurselor cu valențe turistice, caracteristicile, motivațiile și atitudinile proprietarilor unităților de cazare, nivelul activităților turistice desfășurate în zona cercetată, precum și

starea infrastructurii generale și turistice existente sau în curs de execuție la nivelul comunelor cercetate.

Au fost identificate principalele forme de turism practicate în aria de studiu pe baza motivației deplasării, considerată cel mai important criteriu în definirea tipurilor și formelor de turism

Revenind la ipotezele formulate la începutul lucrării, putem demonstra că:

Ipoteza 1. Compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe dispune de suficiente resurse turistice, atât naturale cât și antropice de mare valoare, astfel existând posibilitatea dezvoltării durabile.

Patrimoniul turistic natural cu elementele sale geografice cu valențe turistice importante, care este prezent în zona studiată, începând cu altitudini de peste 1.241m (vârful Cărpiniș din M-ții Bodoc), cu multitudinea de pasuri și trecători, care asigură o circulație mai ușoară, peisajul natural al munților Baraolt, Bodoc și Întorsurii împreună cu condițiile climatice favorabile, reprezintă o bază importantă în dezvoltarea turismului rural. Apele minerale bogate și variate în compoziția lor chimică, foarte benefice pentru organism, atât în folosirea lor internă, cât și externă, renumite peste hotare, precum și varietatea biodiversității existente, ridică dimensiunea atracției turistice. Putem afirma că aria geografică cercetată dispune de un potențial natural de calitate superioară și nealterată, care merită să fie protejată și valorificată prin profesionalism în cadrul activităților turistice rurale.

De asemenea patrimoniul antropic reprezintă un tezaur original, compus din ansamblul edificiilor istorice (castele și conace), religioase, culturale sau sportive, cetățile medievale existente sau ruinele acestora împreună cu legendele existente, monumentele, statuile, diferite manifestări culturale și artistice, precum și meșteșugurile țărănești, tradițiile, folclorul și dansul popular, gastronomia locală, specifică acestei zone etnoculturale, contribuie la mărirea nivelului atracției turistice.

Infrastructura generală și turistică, reprezintă o deficiență moderată, întrucât în zilele noastre, existența rețelei de apă potabilă și a sistemului de canalizare, precum și a căilor de comunicații rutiere moderne este indispensabilă în cadrul așezărilor rurale, infrastructura care nu în totalitate este realizată în fiecare localitate a spațiului geografic studiat. Totuși, datorită proiectelor de infrastructură care sunt acceptate pentru finanțare și care în curând vor fi implementate, vor îmbunătăți substanțial aspectul și funcția ruralului în procesul dezvoltării turismului, în cadrul acestor așezări rurale. Satele cu alimentare cu apă centralizată, sistem de canalizare și prin căile de comunicație rutieră amenajate, pregătesc solul fertil pentru înființarea afacerilor în domeniul turismului în spațiul geografic studiat, care va determina apariția structurilor de cazare turistică, serviciilor de restaurant etc.

Cele trei componente (patrimoniul turistic natural și antropic, precum și infrastructura) cercetate și analizate în cadrul tezei, împreună formează un potențial turistic adecvat pentru dovedirea primei ipoteză.

Ipoteza 2. Turismul rural poate să inducă o dezvoltare economică și socială durabilă în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe.

Turismul rural vine în ajutorul protejării și dezvoltării zonei geografice studiate, care prin formele de manifestare poate oferi exemple pozitive în ceea ce privește o activitate economică ecologică de lungă durată.

Aceasta se completează și cu Ipoteza 3. *Dezvoltarea durabilă a turismului rural este de neconceput fără metode de inovare, care vine în sprijinul localnicilor să mențină statutul de rural și în cadrul procesului de rururbanizare.*

Spiritul antreprenorial ar trebui încurajat în mediul rural, oprind astfel migrarea tinerilor în străinătate. În acest sens ar trebui adoptate norme juridice, privind promovarea activităților meșteșugărești și turistice în mediul rural, întrucât numai astfel ar putea fi

prevenit exodul masiv al tinerilor, care caracterizează la ora actuală mediul rural, nu numai din compartimentul depresionar studiat, ci din întreaga țară. Cunoștințele acumulate mai ales în rândul tinerilor, ar trebui valorificate acasă și nu în altă parte.

Ipoteza 4. Dezvoltarea turismului rural are un impact pozitiv asupra mediului înconjurător în compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe.

Conștientizarea protecției mediului a devenit un concept foarte des întâlnit, atât în cadrul unor grupuri, cât și în cadrul persoanelor individuale, întrucât numai o comunitate durabilă apreciază și protejează ecosistemele din jurul lor. Însă trebuie menționat faptul că conștiința nu este același lucru cu activitățile demarate în acest sens. De multe ori conștiința este învinsă de acele activități care aduc beneficii semnificative.

Activitățile turismului rural și elementele mediului înconjurător se influențează reciproc.

Datorită faptului că circulația turistică este un factor determinant în aprecierea nivelului de valorificare a potențialului turistic al unei zone, analiza circulației turistice în compartimentul depresionar studiat, a vizat o comparare între anii 2015 și 2016, care a fost perioada de monitorizare din punct de vedere turistic. Astfel, la nivelul celor 10 comune, precum și cele două localități aferente, s-a reprezentat baza de date fundamentală cercetării actuale. Se remarcă o creștere ușoară a circulației turistice în anul 2016 (au fost cu 1.930 mai mulți turiști și cu 1.912 mai mulți noști petrecute) față de anul 2015, respectiv au fost înființate noi unități de cazare (șase la număr). Este foarte important că la nivelul comunelor, în afară de casa de oaspeți, care a avut o ușoară scădere a numărului turiștilor sosiți (patru persoane) în anul 2016, celelalte unități de cazare nu au înregistrat scădere sau stagnare în privința numărului sosirilor și înnoptărilor turiștilor. După tipul de unitate de cazare, cea mai căutată a fost pensiunea turistică, urmată de vilă, hostel, pensiuni agroturistice și casă de oaspeți.

Pentru determinarea fluxului turistic s-au folosit trei indicatori:

Duratei sejurului, care la nivelul compartimentului depresionar Sfântu Gheorghe pe anul 2016 a fost de 2,349 zile. Acest indicator calitativ a prezentat voința turiștilor de a rămâne o anumită perioadă în același loc. Fiind vorba despre o ramură economică destul de timpurie, rezultatul a fost o medie acceptabilă, dar care în viitor trebuie majorat prin identificarea și valorificarea corespunzătoare a noilor resurse de atracții (drumeții tematice, revitalizarea tradițiilor și obiceiurilor populare, gastronomie etc), precum și prin diversificarea și îmbunătățirea serviciilor oferite.

Intensitatea circulației turistice la nivelul compartimentului depresionar studiat pe anul 2016 a avut valori de 0,934 care a rezultat dintr-un total număr de înnoptări scăzut pe locuitor, rezultând o activitate turistică în faza incipientă.

Rata funcției turistice la nivelul ariei de studiu pe anul 2016 a fost de 0,021. Astfel putem spune că funcția turistică a zonei studiate în anul 2016, la numărul total de locuri de cazare în raport cu total locuitori, a fost foarte scăzută.

Analizarea circulației turistice cu ajutorul celor trei indicatori, comparată cu tezaurul natural și antropoc, resursele etnoculturale, infrastructura generală și turistică, pe viitor poate determina o creștere a circulației turistice în compartimentului depresionar Sfântu Gheorghe. Însă tendința de dezvoltare a turismului rural trebuie îmbunătățită cu implementarea unor strategii individuale fiecărei unități de cazare, luând în prioritate atracțiile principale.

Pe baza Chestionarului tip 1, s-a elaborat *modelul proprietarilor de unități de cazare*, care a avut la bază indicele unității de cazare și indicele inovatoare al structurilor de cazare. Chestionarul tip 2, a stat la baza elaborării *modelului UATC, reprezentat de Primarii din compartimentul depresionar Sfântu Gheorghe*, cu indicele primăriei. Potrivit

acestor surse de informații, s-a elaborat *modelul final de cercetare* după Structura Capacității de Inovare, modelul Essmann¹⁸.

Acest model de cercetare poate aduce o serie de elemente care pot fi aplicate și în alte studii asemănătoare sau în elaborarea unor strategii de dezvoltare turistică.

Aplicarea categoriilor inovației în activitățile turistice precum și identificarea tipurilor de inovatori în mediul rural, contribuie la dezvoltarea activității turistice din mediul rural. Implementarea unor idei de succes, precum și identificarea acestora, poate determina avantaje atât pe plan economic, cât și pe plan social.

Pentru o dezvoltare eficientă și durabilă a fost necesară adoptarea unor măsuri pentru îmbunătățirea activităților turistice bazate pe unele metode de inovare care să asigure o dezvoltare economică și socială sustenabilă:

- analiza obiectivelor propuse de Uniunea Europeană și aplicarea lor în activitățile turistice rurale (*"creșterea economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii"*);
- încurajarea spiritului de întreprinzător în mediul rural;
- informarea și pregătirea corespunzătoare legate de avantajele proiectelor europene;
- înființarea asociațiilor de profil turistic;
- aplicarea procesului de inovație în amenajarea turistică a spațiilor rurale (sunt vizate mai ales unitățile de cazare noi construite care ar trebui să se încadreze în stilul arhitectural al localității, oprirea modificărilor necorespunzătoare a imobilelor vechi, amenajarea unor spații departe de centrul vechi al satului, astfel fiind evitată afectarea imaginii rustice etc.);
- aplicarea categoriilor inovației prin activități turistice în mediul rural;
- tipurile de inovatori prezentate (inovatorul rural de nevoie, inovatorul rural dezvoltat și inovatorul urban în mediul rural) trebuie aplicate și în alte zone cu activități turistice rurale;
- este necesară repetarea cercetării într-un interval de 3-5 ani;
- această cercetare se poate aplica și asupra altor zone, unde activitatea turistică necesită îmbunătățire.

Studiul de caz pentru satul Bicfalău s-a dorit să vină în completarea rezultatelor cercetării cu exemple concrete, privind realizările în procesele de inovație în cadrul activității turismului rural, care ajută dezvoltarea localității pe termen mediu și lung. De mare ajutor a fost și Chestionarul de tip 3, care a fost adresat turiștilor cazați la unitățile de cazare din localitatea Bicfalău, prezentat pe larg în cadrul Capitolului VII.

Studiul de caz al satului Bicfalău reprezintă un exemplu particular de amenajare și valorificare turistică a unui patrimoniu construit, stimulând atât investiția cât și atractivitatea, precum și circulația turistică. De asemenea, poate să devină un model turistic atât la nivelul spațiului geografic studiat, cât și la nivelul întregului județ.

Studiul de față a cuprins o zonă geografică bogată în resurse turistice, cu un potențial etnocultural și ecobalnear mult mai evidențiată față de alte zone ale țării noastre, dar cu un procent scăzut în latura investițiilor și amenajărilor turistice, fapt care necesită o atenție mai sporită în primul rând din partea Unităților Administrative Teritoriale ale Comunelor, dar și din partea mediului întreprinzătorilor particulari care vor să-și dezvolte afaceri sustenabile în domeniul turismului în spațiul rural.

---

¹⁸ Essmann, H.E. (2009), *Toward Innovation Capability Maturity*, Ph.D. Dissertation, Stellenbosch University, Matieland.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Cărți:

1. Angelescu Coralia, Jula, D. (1997), *Timpul liber – condiționări și implicații economice*, Edit. Economică, București.
2. Baltălungă, C. R. (1997), *Geografia mediului psihologic*, Edit. Anotimp, Slatina.
3. Băcănaru, I., Velcea, I., Oancea, D. (2007), *Satul Românesc, Studiu de geografie umană*, Edit. Universitară, București.
4. Beke, Gy. (1974), *Fekete-ügy*, Edit. Eminescu, București.
5. Beldie, A, Pridvornic, C. (1969), *Flori din munții noștri*, Edit. Științifică, București.
6. Benedek, J., Dezsi, Șt. (2006), *Analiza socio-teritorială a turismului rural din România din perspectiva dezvoltării regionale și locale*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
7. Berca, C. (1994), *Apa și sănătatea*, Edit. Ceres, București.
8. Bodnár, L. (2000), *A turizmus földrajzi alapjai*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
9. Bogdan Octavia, Niculescu Elena (1999), *Riscurile climatice din România*, Editura Academia Română, București
10. Bran Florina, Dinu, M., Șimon Tamara (1997), *Turismul Rural – modelul european*, Edit. Economică, București.
11. Bran Florina, Dinu, M., Șimon Tamara (1999), *Economia turismului și mediul înconjurător*, Edit. Economică, București.
12. Bretotean, M. (1981), *Apele subterane o importantă bogăție naturală*, Edit. Ceres, București.
13. Câdea Melinda (2007), *Potențialul turistic și valorificarea lui - note de curs*.
14. Câdea Melinda, Bogan Elena, (2012), *Potențialul turistic general – note de curs*.
15. Câdea Melinda, Erdeli, G., Simon Tamara (2000), *România – Potențial turistic și turism*, Edit. Universității București.
16. Câdea Melinda, Isbășoiu, C. (1999), *Geografia Agriculturii*, Edit. Universității, București.
17. Câdea Melinda, Simon Tamara, Tătaru Alexandra (2007), *Spațiul rural, turismul rural și agroturismul*, Edit. Transversal, București.
18. Ciangă, N. (1998), *Turismul din Carpații Orientali – Studiu de geografie umană*, Edit. Presa Universitară Cluj.
19. Ciangă, N. (2002), *România. Geografia turismului – partea întâi*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
20. Ciangă, N. (2003), *Geografie turistică*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
21. Ciangă, N. (2003), *România. Geografia turismului*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
22. Ciangă, N. (2007), *România. Geografia turismului*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
23. Ciangă, N., Dezsi, Șt. (2007), *Amenajare turistică*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
24. Cocean, P. (1996), *Geografia Turismului*, Edit. Carro, București.
25. Cocean, P. (1997), *Geografia Turismului Românesc*, Edit. Focul Viu, Cluj-Napoca.
26. Cocean, P. (2006), *Turismul cultural*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
27. Cocean, P. (2010), *Patrimoniul turistic al României*, Edit. Universitară, Cluj-Napoca.
28. Cocean, P., Dezsi, Șt. (2001), *Prospectare și geoinformare turistică*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

29. Cocean, P., Dezsi, Șt. (2009), *Geografia Turismului*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
30. Cocean, P., Vlăsceanu Ghe., Negoescu B. (2002), *Geografia generală a turismului*, Edit. Meteor Press, București.
31. Cosmescu, I. (1998), *Turismul*, Edit. Economică, București.
32. Cosmescu, I. (1998), *Turismul, fenomen complex contemporan*, Edit. Economică, București.
33. Cserey, Z. (1996), *Bikfalva – Helytörténet*, manuscris.
34. Czeglédi, J., Imre J. (1989), *Turizmus itthon és külföldön*, Ed. Közgazdasági és jogi könyvkiadó, Budapest.
35. Defert, P. (1972), *Les ressources des activités touristiques*, Cahiers CET, 19, Paris.
36. Dezsi, Șt. (2006), *Patrimoniu și valorificare turistică*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
37. Duțu, M. (1996), *Dreptul mediului*, Edit. Economică, București.
38. Erdeli, G., Gheorghilaș A. (2006), *Amenajări turistice*, Edit. Universității, București.
39. Erdeli, G., Istrate, I. (1996), *Amenajări turistice*, Edit. Universității, București.
40. Erdeli, G., Istrate, I. (1996), *Potențialul turistic al României*, Edit. Universității, București.
41. Essmann, H. E. (2009), *Toward Innovation Capability Maturity*, Ph.D. Dissertation, Stellenbosch University, Matieland.
42. Ganea, I. V. (2006), *Managementul agrementului în natură*, Edit. Napoca Star.
43. Gavrilesco, D., (1996), *Economii rurale locale – dimensiuni și perspective*, Edit. Agris, București.
44. Gavrilesco, D., (1996), *Restructurarea agriculturii și tranziția rurală în România*, Edit. Agris, București.
45. Gheorghilaș, A. (2014), *Geografia Turismului – Metode de analiză în turism*, Ediția a III – a, revizuită și adăugită, Edit. Universitară, București.
46. Gheorghiu, O. (1998), *Îndrumar pentru Turismul Rural*, Editat sub egida Ministerului Turismului și a Programului PHARE al Uniunii Europene, București.
47. Glăvan, V. (2002), *Agroturism. Ecoturism*, Edit. Alma Mater, Sibiu.
48. Glăvan, V. (2003), *Turism rural - agroturism - turism durabil – ecoturism*, Edit. Economică, București.
49. Hankó, V. (1993), *Székegyföld*, Budapest.
50. Hunziker, W., Krapf, K. (1942), *Grundniss der Allgemeinen Fremdenverkehrslehre*, Zürich.
51. Hutiray Judit (2007), *Turisztikai alapismeretek*, Képzőművészeti Kiadó, Budapest.
52. Iancu, M. (1957), *Contribuții la studiul unităților geomorfologice din depresiunea internă a Curburii Carpaților (Bârsa, Sf. Gheorghe, Tg. Secuiesc, Baraolt)*, București.
53. Ielenicz, M. (1973), *Considerații privind evoluția reliefului Carpaților Orientali și de Curbură*, Edit. Științifică, București.
54. Ielenicz, M. și colab. (2003), *România. Enciclopedia obiectivelor turistice*, Edit. Corint, București.
55. Ielenicz, M., Pătru Ileana Georgeta (2011), *Geografia fizică a României*, Edit. Universitară, București.
56. Ionescu, I. (2003), *Turismul – fenomen social economic și cultural*, Edit. Oscar Print, București.
57. Kisgyörgy, Z. (2001), *Kovászna megye*, Pallas Akadémia könyvkiadó, Csikszereda.
58. Kisgyörgy, Z. (2008), *Háromszéki Vártúra-kalauz*, Tortoma kiadó, Barót.
59. Kisgyörgy, Z., Kristó, A. (1978), *România ásványvizei*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București.

60. Kónya, Á. (2005), *Háromszéki kúriások a múltó időben*, Edit. Centrul Cultural al Județului Covasna, Sfântu Gheorghe.
61. Kónya, Á., Kovács, S. (1970), *A Rétyi nyír és környéke*, Edit. Sf. Gheorghe.
62. Kónya, Á., Kovács, S. (1970), *Mestecănișul de la Reci și împrejurările lui*, Sfântu Gheorghe.
63. Könyves Erika, Müller Anetta (2001), *Szabadidős programok a falusi turizmusban*, Szaktudás Kiadó Ház, Budapest.
64. Kovács, F. (1999), *A falu és vidékfejlesztés stratégiai kérdései*, Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya, Budapest
65. Lupan, E. (1997), *Dicționar de protecția mediului*, Edit. Lumina Lex, București.
66. Manta, I. (1992), *România – o enciclopedie a naturii*, Edit. Abeona, București.
67. Matei Elena (2004), *Ecoturism*, Edit. Top Form, București.
68. Matei Elena (2006), *Turism rural și ecoturism*, Edit. Credis, București;
69. Michalkó, G. (2005), *Turizmusföldrajz és humánökológia*, MTA, Budapest.
70. Mitache, Șt., Manole, V., Stoian Maria, Bran Florina, Istrate, I. (1996), *Agroturism și Turism Rural*, Edit. Fax Press, București.
71. Mocanu, Șt., Răducanu, D. (1986), *Plantele medicinale tezaur natural în terapeutică*, Edit. Militară, București.
72. Moesz, G. (1910), *A rétyi Nyír növényzete*, Budapest.
73. Mohan, Ghe., Ardelean, Al. (1993), *Ecologie și Protecția mediului*, Edit. Scaiul, București.
74. Mohan, Ghe., Ardelean, Al., Georgescu, M. (1993), *Rezervații și monumente ale naturii din România*, Edit. Scaiul, București.
75. Molnár, L. (1988), *A Rétyi Nyír állatvilága*, Román Akadémiai könyvkiadó, Bukarest.
76. Mortan Maria (2005), *Agroturismul – o alternativă posibilă*, Edit. Mega Print, Cluj-Napoca.
77. Munteanu, C. (2013), *Ape minerale terapeutice*, Edit. Balneară, București.
78. Muntele, I., Iașu, C. (2003), *Geografia Turismului*, Edit. Sedcom Libris, Iași.
79. Musat, I. (1980), *Pădurea – scut și bogăție a naturii*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București.
80. Mutihac V., Ionesi L. (1974), *Geologia României*, Edit. Tehnică, București.
81. Neacșu Nicolae (2000), *Turismul și dezvoltarea durabilă*, Edit. Expert, București.
82. Neacșu, N., Baron, P., Snak, O. (2000), *Economia Turismului*, Edit. Expert, București.
83. Neagu, S. (2003), *Geografia turismului*, Edit. Metro Press, București.
84. Nistor Laura (2010), *Környezettudatosság, Elméleti Megközelítések, Empirikus Vizsgálatok*, Kolozsvári Egyetemi Könyvkiadó, Kolozsvár.
85. Nistoreanu, P. (1999), *Turism rural*, Edit. Didactică și pedagogică, București.
86. Nistoreanu, P., Ghereș Marinela (2010), *Turism rural - tratat*, Edit. C. G. Beck, București.
87. Onescu, N. (1957), *Geologia R.P.R.*, Edit. Tehnică, București.
88. Oprea, T. (1990), *Plante unice în peisajul românesc*, Edit. Sport Turism, București.
89. Orbán, B. (1868–1873), *A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi és népismereti szempontból*, Pest Kiado, Budapest.
90. Orbán, B. (1869), *A Székelyföld leírása*, vol. III, Edit. Ráth Mór, Pest.
91. Pearce, D. (1987), *Tourism Today. A geographical analysis*, Longman, Harlow, England.
92. Pearce, D. (1993), *Géographie du tourisme*, Nathan, Paris.
93. Peter, F. D. (1985), *Inovare și spirit întreprinzător*, Edit. Teora, București.
94. Petrea Rodica, Petrea, D. (2000), *Turism rural*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
95. Pișota, I., Mihai Elena, Iovănescu Maria (1975), *Județul Covasna*, Edit. Academiei R.S.R., București.

96. Pop, E. (1960), *Mlaștinile de turbă din RPR*, Edit. Academiei RPR, București.
97. Popescu, N. (1973), *Depresiunile din România. Realizări în geografia României*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București.
98. Posea, Gr. (2003), *Geografia fizică a României, partea I*, Edit. Fundației României de Mâine.
99. Poser, H. (1939), *Geographische Studien über den Fremdenverkehr im Riesengebirge. Abhandlungen der Gesellschafter Wissenschaften zu Göttingen*, Göttingen.
100. Pricăjan, A., Airinei Șt. (1979), *Apele minerale de consum alimentară din România*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București.
101. Pricăjan, A. (1972), *Apele minerale și termale din România*, Edit. Tehn., București.
102. Pricăjan, A. (1985), *Substanțele minerale terapeutice din România*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București.
103. Pricăjan, A., Airinei, Șt. (1979), *Ape minerale de consum alimentară din România*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București.
104. Raduly, I. (2011), *Strategia de dezvoltare locală a comunei Ozun*, Edit. Alma Mater, Cluj-Napoca.
105. Raduly, I. (2011), *Turismul rural. Agroturism*, Edit. Alma Mater, Cluj-Napoca.
106. Rosner, H., Benedek, G. (1980), *Kovácszna - útikalauz*, Bukarest.
107. Roșu, Al. (1980), *Geografia fizică a României*, Edit. Didactică și Pedagogică, București.
108. Roșu, Al., Ungureanu Irina (1977), *Geografia mediului înconjurător*, Edit. Didactică și Pedagogică, București.
109. Sandu Steliana (2002), *Inovare, competență tehnologică și creștere economică*, Edit. Expert, București.
110. Sîrbu, Ghe., Pop, S. (1978), *Covasna*, Edit. Sport-Turism, București.
111. Stănciulescu Gabriela (1998), *Tehnica operațiunilor de turism*, Edit. All Educațional, București.
112. Stănciulescu Gabriela (2002), *Managementul operațiunilor de turism*, Edit. All Beck, București.
113. Stănciulescu Gabriela, Lupu, N., Țigu Gabriela (1998), *Dicționar poliglot explicativ de termeni utilizați în turism*, Edit. All Educațional. București.
114. Swizewski, C., Oancea, D. (1976), *Geografia turismului*, Partea I., Iași.
115. Szász Imola (2005), *Bikfalva múltja és jelene - Falu a Kövesponk alatt*, Tipó-Graf Kiadó, Sepsiszentgyörgy.
116. Ștefănescu, C. (1967), *Stațiuni balneare și climaterice din România*, Edit. Meridiane, București.
117. Török, Á. (2004), *Olt vidék útikalauz*, Charta Kiadó, Sepsiszentgyörgy.
118. Tüdös S. Kinga (2002), *Háromszéki templomvárak*, Mentor Kiadó, Marosvásárhely.
119. Tufescu, V. (1974), *România*, Edit. Științifică, București.
120. Újvári, I. (1972), *Geografia apelor României*, Edit. Științifică, București.
121. Velcea Valeria Amelia (2001), *Geografia fizică a României*, Edit. Universității, Sibiu.
122. Velcea Valeria Amelia (2007), *Metodologia cercetărilor geografice*, Edit. Universității Sibiu.
123. Velcea Valeria, Savu, Al. (1982), *Geografia Carpaților și Subcarpaților Românești*, Edit. Didactică și Pedagogică, București.
124. Velcea, I. (2010), *Geografie rurală*, Editura U.L.B., Sibiu.
125. Velcea, I., Ungureanu, A. (1993), *Geografia economică a lumii contemporane*, Edit. Șansa S.A., București.
126. Velcea, I. (2010), *Spațiul rural – funcționalitate și strategii de dezvoltare*, Edit. Universitatea Lucian Blaga, Sibiu.
127. Venczel, J. (1980), *Az önismeret útján – falukutatás*, Edit. Kriterion, Bukarest.

128. Vincze Maria (2000), *Dezvoltarea rurală și regională. Idei și practici*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
129. Vuia, R. (1980), *Studii de etnografie și folclor*, Edit. Minerva, București.
130. *** (1960), *Monografia geografică a RPR – Geografia fizică*, Edit. Academiei RPR, București.
131. *** (1969), *Județul Covasna - monografie*, Sfântu Gheorghe.
132. *** (1972), *Județele României Socialiste*, Edit. Politică, București.
133. *** (1972), *Mic dicționar enciclopedic*, Edit. Enciclopedică Română.
134. *** (1974), *Factorii terapeutici naturali din Județul Harghita*, Consiliul Popular al Jud. Harghita, Direcția Sanitară, Miercurea-Ciuc.
135. *** (1978), *Ghidul potecilor turistice marcate din județul Covasna*, Agenția județeană de turism, Sfântu Gheorghe.
136. *** (1980), *Județele Patriei, Covasna: Monografie*, Edit. Sport - Turism, București.
137. *** (1980), *Dicționar turistic internațional*, Edit. Sport Turism, București.
138. *** (1982), *Enciclopedia Geografică a României*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București.
139. *** (1987), *Geografia României III, Carpații Românești și Depresiunea Transilvaniei*, Edit. Academiei RSR, București.
140. *** (1996), *România, Atlas istorico – geografic*, Edit. Academiei Române, București.
141. *** (1998), *Îndrumar pentru Turismul Rural*, Edit. Ministerul Turismului, București.
142. *** (1999), *Ghid de legislație turistică*, Edit. Lumina Lex, București.
143. *** (2000), *Legislația agrară*, Edit. Lumina Lex, București.
144. *** (2003), *Ghid de legislație turistică – vol. II*, Edit. Lumina Lex, București.
145. *** (2005), OECD, *Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data*, Organisation for economic co-operation and development statistical office the European communities.
146. *** (2014), *Planul de management al ariei protejate naturale ROSCI0056 dealul Ciocal – Dealul Vișelului*.
147. *** (2015), *Planul de management al ariei protejate naturale ROSPA0082 Munții Bodoc-Baraolt*.
148. *** (2016), *Planul de management al sitului Natura 2000 ROSCI0111 Mestecănișul de la Reci și al rezervației naturale VII.9 Mestecănișul Reci - Bălțile de la Ozun – Sântionlunca*.
149. *** (2016), *Planul urbanistic general al comunei Ozun (PUG)*, localitatea Bicfalău.
150. *** (2017), *Succesele Asociației GAL Progressio în cadrul programului LEADER*.
151. *** *Hărțile militare austriece din secolele XVIII-XIX: prima hartă militară austriacă (Harta Iosefina) din anii 1769-1773, a doua hartă militară austriacă din anii 1819-1869 și a treia hartă militară austriacă din anii 1869-1873*.

Articole și studii în Reviste de specialitate:

1. Abernathy, W. J., Clark K. B. (1985), *Innovation: Mapping the Winds of Creative Destruction, Research Policy*, Vol. 14, Issue 3.
2. Benedek, G. (1969), *Factori terapeutici naturali din județul Covasna. Indicațiile erapeutice ale acestora*. Revista Efectele terapeutice ale stațiunilor balneoclimaterice din județul Covasna.
3. Benedek, J., Dezsi, Șt. (2001), *Turismul rural din România – între deziderat și realitate*, Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Geographia, nr.1, Cluj-Napoca.
4. Căndea Melinda, BOGAN Elena (2009), *Dezvoltarea durabilă și integrată a turismului rural*, Revistă de managementul calității „Calitatea acces la succes”. Sustainable

- development in conditions of economic instability, Vol. I, nr. 101 Special, iunie 2009, ISSN 1582-2559, p. 206-208, Edit. Cibernetica MC, București.
5. Cândea Melinda, BOGAN Elena (2009), *Turismul în rural – premisa dezvoltării durabile și integrate a spațiului rural românesc*, Sustainable mountain tourism – local responses for global changes, The Second International Tourism Conference, p. 72-85, Edit. Universitaria, Craiova.
  6. Cândea Melinda, Mureanu Ana – Maria (2004), *Satul românesc și spațiul rural –resurse pentru dezvoltarea agroturismului*, în Comunicări de geografie, vol. VIII, Editura Universității, București.
  7. Ciangă, N. (2001), *Dimensiuni spațial-geografice ale amenajărilor în turismul rural din regiunea carpatică*, Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Geographia, 46, nr. 2, Cluj-Napoca.
  8. Ciangă, N. (1979), *Rolul stațiunilor din Carpați în dezvoltarea turismului*, in Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Seria Geologie - Geografie, nr. 1, Cluj-Napoca.
  9. Ciangă, N. (1986), *Valorificarea potențialului turistic natural din Carpații Orientali*, în vol. „Probleme de Geografie Aplicată”, Cluj-Napoca.
  10. Ciangă, N. (1998), *Turismul rural, factor de conservare, valorificare și dezvoltare a habitatului uman*, Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Geographia, Nr. 2, Cluj-Napoca.
  11. Ciangă, N. (2009), *Mărginimea Sibiului. Potențial turistic, amenajare și valorificare turistică*, Geographia Napocensis, Anul III, Nr. 2, Cluj-Napoca.
  12. Ciangă, N., Dezsi, Șt. (2003), *Riscuri și impact în amenajarea turistică a spațiului montan*, Rev. Riscuri și catastrofe, vol. II, Edit. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
  13. Heinz, E. E., Niek du P. (2010), *An Innovation Capability Maturity Model- Development and initial application*, International Journal of Human and Social Sciences, Vol. 5, No. 1, pp. 44-55.
  14. Kónya, Á. (1974), *Népi udvarházak Bikfalván*. Aluta, 6-7., évf. (1974 – 1975).
  15. Kovács, S. (1963), *Mestecánişul de la Reci și vegetația acestuia*, Natura, Seria Biologie, 4.
  16. Lupu, T. (1987), *Agrementul componentă a produsului turistic*, “Actualități în turism”, nr.4.
  17. Mihalache, R. M. (2015), *Aspectele istorico-economice ale Episcopiei Transilvaniei reflectate de registrul de dijme (1332 – 1337)*, Anuarul Institutului de Istorie George Barițiu din Cluj-Napoca, tom LIV, p. 37-50.
  18. Moesz, G. (1910), *A Rétyi Nyír növényzete*, Magyar Botanikus Lapok, IX, 10/12, Budapest, 333–359.
  19. Posea, Gr. (1977), *Considerații privind rolul depresiunilor carpatice și colinare și al rețelei de văi în viața și permanența poporului român*. Buletinul Societății de Geografie, volumul 24, nr.1, București.
  20. Raduly Lenke (2017), *Patrimoniul Mondial UNESCO și Bicfalău*, Cronica de Ozun, Volumul XIV, Nr.I., Edit. Tipograf, Sfântu Gheorghe.
  21. Raduly Lenke, Raduly Istvan (2012), *Integrated rural tourism in regional marketing*, Tomul LVIII (LXII), Fasc.4., Editura Politehnicum, ISSN 0254-7104, P.55 – 62, 2012.
  22. Raduly Lenke, Raduly, I. (2012), *The birch reserve at Reci and the lakes of Ozun – Santionlunca*, Edit. Göttinger, Veszprém, ISBN 978-963-86627-2-9, P. 92-97.
  23. Raduly, I., Raduly Lenke (2012), *The Rural Tourist Traffic and Activity of the Upper Basin of Háromszék*, ID Research, ISBN 978-615-5001-70-3, p.291-301.
  24. Schumpeter, J. A. (1934), *The Theory of Economic Development*, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts.
  25. Schumpeter, J. A. (1939), *Business Cycles: A Theoretical, Historical, and Statistical Analysis of the Capitalist Process*, McGraw-Hill Book Company Inc., New York.

26. Stănescu Rodica (2012), *Politica de mediu, Ghidul Politicilor Uniunii Europene*, Broșura nr.4, București
27. Sundbo, J., Orfila Sintes, Sorensen, F. (2007), *The innovative behavioour of tourism firms – Comparative studies of Denmark and Spain, Research Policy, Vol. 36, Issue1, pp. 88-106.*
28. *** *România Rurală, Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală, Revistă realizată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România în cadrul proiectului „Înființarea și sprijinirea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală” din PNDR 2007 – 2013.*

Acte normative:

1. DECRET - LEGE Nr. 43 din 29 ianuarie 1990, privind unele măsuri pentru stimularea țăranimii și activității economice a unităților agricole cooperatiste și de stat
2. HOTĂRÂRE nr.438 din 25 aprilie 1990, privind înființarea și organizarea Comisiei Zonei Montane din România.
3. HOTĂRÂRE nr.688 din 15 iunie 1990, privind stabilirea atribuțiilor Comisiei Zonei Montane din România.
4. Comisia Zonei montane din România, Programul, privind Organizarea și dezvoltarea agroturismului în zona montană, iunie 1991.
5. Hotărârea Guvernului nr. 233/1992 privind clasificarea pe categorii de încadrare a unităților de cazare și de alimentație publică.
6. OG nr.62/1994, privind stabilirea unor facilități pentru dezvoltarea sistemului de turism rural din zona montană, Delta Dunării și litoralul Mării Negre.
7. LEGE Nr. 145 din 31 decembrie 1994 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 62 din 24 august 1994 privind stabilirea unor facilități pentru dezvoltarea sistemului de turism rural în zona montana, Delta Dunării și litoralul Marii Negre.
8. HOTARARE Nr. 114 din 27 februarie 1995, privind clasificarea pe stele și categorii a structurilor de primire turistice.
9. OG nr.63/1997, privind stabilirea unor facilități pentru dezvoltarea turismului rural.
10. ORDONANTA nr. 58 din 21 august 1998, privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România.
11. ORDONANTA DE URGENTA Nr. 217 din 29 decembrie 1999 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 70/1994 privind impozitul pe profit.
12. Hotărârea Guvernului nr. 1328/2001 privind clasificarea structurilor de primire turistice
13. LEGE nr. 755 din 27 decembrie 2001 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România.
14. ORDIN Nr. 510 din 28 iunie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice.
15. Legea (Muntelui) nr. 347 din 14 iulie 2004 Republicată.
16. Hotărârea Guvernului nr. 709/2009 privind clasificarea structurilor de primire turistice
17. HOTĂRÂRE nr. 1.267 din 8 decembrie 2010 (actualizată), privind eliberarea certificatelor de clasificare, a licențelor și brevetelor de turism.
18. ORDIN nr. 1.296 din 15 aprilie 2010 pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice
19. ORDIN nr. 899 din 28 ianuarie 2011 pentru aprobarea Normelor metodologice privind eliberarea certificatelor de clasificare, a licențelor și brevetelor de turism.
20. ORDIN nr. 1.051 din 3 martie 2011 pentru aprobarea Normelor metodologice privind eliberarea certificatelor de clasificare, a licențelor și brevetelor de turism.

21. HOTĂRÂRE nr. 535 din 18 mai 2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.267/2010 privind eliberarea certificatelor de clasificare, a licențelor și brevetelor de turism.
22. HOTĂRÂRE nr. 121 din 27 martie 2013 pentru modificarea și completarea HG nr. 1.267/2010, privind eliberarea certificatelor de clasificare, a licențelor și brevetelor de turism.
23. LEGE nr. 94 din 1 iulie 2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea tichetelor de vacanță.

Internet:

<http://www.ecotourism.org/>
<http://www.world-tourism.org/>
<http://www.ncsd.ro> – Centrul Național pentru Dezvoltare Sustenabilă.
<http://www.madr.ro> - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România
<http://www.gnm.ro> - Garda Națională de Mediu din România.
<http://www.ms.ro> - Ministerul Sănătății din România.
<http://www.mmediu.ro> – Ministerul Mediului și Pădurilor din România.
<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5889925/OSLO-EN.PDF>
http://old.fonduri-ue.ro/poscce/fonduri_structurale/pdf/Ghidul_solicitantului-Operatiunea2_3_3.pdf
<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.849.3786&rep=rep1>
http://www.ier.ro/sites/default/files/pdf/politica_de_meniu_brosura_nr.4_.pdf
<http://www.3szek.ro/load/Oldal&id=2479>
<http://www.ziare.com/magazin/experiment/concursul-zilei-cel-mai-puternic-sat-din-romania-793163>
<https://www.antena3.ro/bizar/75-de-metri-cel-mai-mare-colac-secuiesc-33201.html>;
<http://a1.ro/lifestyle/family/video-cel-mai-mare-kurtos-din-lume-id53516.html>;
<https://covanamedia.ro/actualitate/kurtos-kalacs-lung-de-10-metri>
http://www.infopensiuni.ro/cazare-baile-balvanyos/sarbatori-traditionale-baile-balvanyos/festivalul-pomana-porcului-de-la-baile-balvanyos_223
<http://mesageruldecovasna.ro/sarbatoare-la-ozun-la-acest-sfarsit-de-saptamana-se-sarbatoresc-zilele-comunei/>
http://www.romania-actualitati.ro/drumul_apelor_minerale-48786
<https://legeaz.net/monitorul-oficial-72-2016/ordin-anrm-22-2016-lista-ape-minerale-naturale-recunoscute-romania>
<http://ran.cimec.ro/>
<http://www.meetsun.ro/florile-carpatilor-flori-pe-culori/>
<https://www.travelgirls.ro/idei-de-vacanta/idei-de-weekend-ce-sa-faci-2-zile-in-tinutul-conacelor-din-romania.html>.
<http://evz.ro/la-plimbare-prin-tinutul-conacelor.html>.
<http://claudiuciobanu.eu/2016/09/27/povestea-din-covasna-tinutul-conacelor/>
<https://turism.bzi.ro/primul-sat-unesco-din-judetul-covasna-38459>